Salon Erotuomarikerhon neljä vuosikymmentä

1975–2015

Harri Sulonen

Salon Erotuomarikerhon neljä vuosikymmentä

ISBN 978-952-93-5674-4

Paino: Newprint, 2015

Reilun pelin aikaa

Salon Erotuomarikerho täyttää 40 vuotta. On siis ansaitusti juhlan paikka.

Nykyinen johtokunta päätti ottaa juhlavuodesta irti kaiken mahdollisen. Se päätti normaalien käytäntöjen lisäksi, että kerhon menneistä vuosista kootaan kirja.

Hyvä niin.

Lähes kaikkien yhdistysten ja seurojen tekemisistä on koottu historiikki. Yleensä sen toteuttamista on odotettu 50 vuotta. Salon Erotuomarikerho otti kymmenen vuotta ennakkoa.

Päätöstä voi kuvailla onnistuneeksi. Nyt oli aika panna tarinat ensimmäistä kertaa kansien väliin.

Kerhon toimintakertomukset on kyllä koottu siististi ja säntillisesti kansioihin. Sihteerit ovat toden totta hallinneet heille läheiset asiansa. Mutta totuus on aina totuus. Edes suurella mielikuvituksella varustettu sihteeri ei kykene taikomaan taltioiduista dokumenteista ihmeitä: asialleen omistautuneen kerhon toiminta toistaa vuodesta toiseen itseään ja keskittyy olennaiseen.

Siis perusasioihin. Miten jalkapalloilun erotuomaritoiminta kerhon jäsenistön voimin on hoidettu mahdollisimman hyvin, ja miten kerho on järjestänyt parhaalla mahdollisella tavalla koulutuksen ja varainhankinnan tähän kaikkeen.

Tämän kaiken sihteerit ovat taltioineet kadehdittavan oivallisesti.

Kirjaan tarvitaan kuitenkin myös muistikuvia. Muistoja niiltä miehiltä ja naisilta, jotka ovat kulkeneet kerhon taipaleen ylä- ja alamäissä. Kun perustajajäsenistä vielä iso osa seuraa silmä tarkkana tapahtumia vihreän veran laidalla, vuosien tekemisiä oli juuri nyt eikä huomenna syytä merkata ylös.

Olen itse kirjoittanut Salon Palloilijoitten 30- ja 50-vuotiskirjat ja Salon Vilppaan 100-vuotisjuhlakirjan. Väitän, että Erotuomarikirja tuotti suurimmat haasteet.

Voiko perustajajäsen ja entinen puheenjohtaja edes kirjoittaa omasta kerhostaan?

Päätin että voi. Vaikka jättäydyin aikanaan sivun toiminnoista, olen kuitenkin aina elänyt tuomareitten mukana reilun pelin hengessä.

Kuka nyt omaa kerhoaan voisi hylätä!

Korostan ja alleviivaan kuitenkin, ettei kyseessä ole historiikki. Olen pyrkinyt kertomaan Salon Erotuomarikerhosta, sen pyyteettömistä jäsenistä ja erotuomaritoiminnoista yleensä.

Sellainen kirja voisi olla muhkeampikin kuin nyt käsissä oleva. Tästä on kuitenkin hyvä jatkaa.

Salon Erotuomarikerho kulkee omaa polkuaan sen verran vakaasti, että vielä tulee uusien kymmenvuotisjuhlien aika ja vielä tulee uusien kirjojen aika.

Ehkä tämä pikkuinen opus on se kuuluisa ensimmäinen puoliaika.

Salossa 29. syyskuuta 2015
Harri Sulonen
Salon Erotuomarikerhon kunniajäsen

Kerhomme jäsenistä pidetään huolta

Salon Erotuomarikerhon johtokunta päätti muutamia vuosia sitten, että juhlavuonna 2015 kerhon historiasta ja toiminnasta kootaan yksiin kansiin juhlajulkaisu. Tämän historiikin toteuttamisesta on vastannut kerhomme kunniajäsen ja entinen puheenjohtaja Harri Sulonen. Haluan kiittää Harria ja kaikkia, jotka ovat omalla panoksellaan vaikuttaneet julkaisun toteuttamiseen.

Jalkapallon erotuomaritoiminta huipputasolla on kokenut suuren muutoksen erilaisten teknisten apuvälineiden esim. maaliviivateknologian, ”piippilippujen”, headsetien ja vapaapotkusprayn käyttöön otolla. Näistä apuvälineistä huolimatta itse erotuomaritoiminnan pääperiaatteet ovat samanlaiset sarjatasosta riippumatta. Ne koostuvat sääntöjen tulkitsemisesta, pelin johtamisesta, hyvän fyysisen kunnon mahdollistamasta tilanneläheisyydestä, pelin hengen aistimisesta, pelin lukemisesta ja ennen kaikkea erilaisten ihmisten kanssa tehtävästä yhteistyöstä.

Erotuomari tekee kentällä päätöksiä sekunnin murto-osissa ilman hidastuksia, johtaa välillä uupuneessa ja kiihtyneessäkin tilassa olevia jopa eri kansallisuuksista tulevia pelaajia ja ottaa vastaan monesti asiatonta palautetta niin pelaajilta, toimihenkilöiltä kuin katsojilta. Tästä huolimatta erotuomaritoiminnassa on jotain, joka kiehtoo. Tunne onnistuneen ja etenkin haastavan suorituksen jälkeen on se, joka antaa mielihyvää. Erotuomaritoiminta antaa myös eväitä arkeen. Se on erittäin hyvää vastapainoa opiskelu-, perhe- ja työelämälle.

Salon Erotuomarikerhon perustamisen ehkäpä päällimmäisenä ajatuksena vuonna 1975 oli paikallisten seurojen kustannusten hillitseminen. Tämä periaate pätee edelleen eli kerhomme yhtenä tärkeimpänä tehtävänä on huolehtia Salon alueen otteluista ja samalla tehdä yhteistyötä Salon alueen jalkapalloseurojen kanssa.

Toinen tärkeä tehtävä on kouluttaa ja kehittää salolaisia urallaan eteenpäin pyrkiviä erotuomareita piirin ja liiton ylempiin sarjoihin sekä mahdollisesti jopa kansainvälisille kentille asti. Lisäksi pyrimme pitämään samanhenkisestä jäsenistöstämme hyvää huolta ja järjestämään heille koulutuksen ohella aktiivista toimintaa esim. maaottelumatkoja ja kerhoiltoja.

Tänä päivänä kerhomme jäsenistö on sekoitus arvokasta kokemusta sekä intoa puhkuvaa nuoruutta. Ilahduttavaa on, että joukossamme on myös lahjakkaita ja aktiivisia tyttö- ja naiserotuomareita.

Haluan lausua lämpimät kiitokset kaikille entisille ja nykyisille kerhomme jäsenille. Teidän panoksellanne olemme vieneet ja viemme jatkossakin salolaista jalkapalloerotuomaritoimintaa eteenpäin. Kiitos Suomen Palloliitolle sekä SPL:n Turun Piirin toimijoille hyvästä yhteistyöstä.

Lisäksi haluan kiittää kerhomme tukijoita, yhteistyökumppaneita sekä tämän julkaisun ilmoittajia.

Mika Koskinen
Puheenjohtaja
Salon Erotuomarikerho

Tervehdys 40-vuotiaalle Salon Erotuomarikerholle!

Erotuomarin rooli on kiistaton ja koskematon. Pillin vihellys on laki. Samoin se, että erotuomarin annetaan koskemattomana tehdä työtänsä. Olen aina ihaillut henkilökohtaisesti erotuomareita. Millä ihmeen ilveellä erotuomarit jaksavat kylmän rauhallisesti suorittaa tehtäväänsä? Ilman erotuomaria peli ei käynnisty, peliä ei ole – eikä tule.

Vastapainoksi me kaikki odotamme tuomareilta kaiken kattavaa koulutusta, asennetta ja kykyä elää tilanteesta toiseen – sujuvaa tuomarointia. Suomalaiset erotuomarit ovat korkeaa tasoa ja ymmärtävät sopivan pitkälle myös pieniä ylilyöntejä. Tavoitteenahan on aina vuoropuhelu kaikkien pelin osapuolien kanssa. Nyt en tarkoita rasismiin liittyviä asioita, siihen ei ole kuin nollatoleranssi, siis nollatoleranssi!

Oma legendani on Georg Krutelew, joka omalla persoonallaan sai pelaajien hyväksynnän vaikka joskus joku vihellys ujelsi pieleenkin. Kaipaan häntä ja hänen persoonallisuuttaan, hän poistui keskuudestamme lokakuussa 2008. Ikävä on.

Salon Erotuomarikerho täyttää tänä vuonna 40 vuotta. Pyöreitä vuosia juhlitaan marraskuussa ja The Only and One Harri Sulonen on tehnyt kerhosta historiikin.

Haluan onnitella lämpimästi Salon Erotuomarikerhoa suomalaisen jalkapalloperheen puolesta kaikista näistä saavutuksista ja työstänne erotuomarien eteen, sanalla sanoen myös itse pelin kehittämisen eteen. Kerhon alue ulottuu Salosta Perniöön ja Somerolle, kimppaduuni Turun Erotuomarikerhon kanssa on jokapäiväistä.

Salon Erotuomarikerho on kasvattanut tämän hetken valioerotuomareihin Petteri Karin ja Mikko Leinon. Menneinä vuosina pääsarjassa ovat vaikuttaneet perustajajäsen Taisto Mäkelä, Jouni Lehtiranta, joka myös on nykyinen kunniapuheenjohtaja, Mikko Vuorela ja Mika Koskinen. Avustavina ovat Liigassa toimineet Niko Aalto ja edelleen huippuavustava Veli-Matti Leppänen. Naistuomarit ovat myös kovaa kamaa. Lotta Vuorio ja Laura Koskinen avustavat Naisten Liigaa.

Salon Erotuomarikerhoa kuvaavat hyvin laadukas koulutus ja erinomainen tarkkailutoiminta. Nämä asiat takaavat sen, että lupaavia erotuomareita saadaan liiton sarjoihin ja jopa kansainvälisille kentille. Kerho toimii myös kasvattajakerhona, sillä monet lahjakkaat erotuomarit vaihtavat paikkakuntaa opiskelujen ja elämän eteen tuomien vaihtelujen seurauksena. Salon Erotuomarikerho pitää huolta Salon alueen otteluista, mutta totta kai huolenpito ulottuu alueen ulkopuolellekin.

Olen ylpeä ja kiitollinen suomalaisen futisväen puolesta Salon Erotuomarikerhon neljästä vuosikymmenestä ja samalla toivotan Kaikkea Hyvää eteenpäin!

Pertti Alaja
Puheenjohtaja
Suomen Palloliitto

Sisällys

Osa 1: Ajanjakso 1975 – 1984

Seurojen miehistä kerhon viheltäjiksi
Erotuomaritoimintaa jo ennen EK:n perustamista 9
Taisto Mäkelän johdolla pääsarjoihin 19
Kuntasarjasta kasvoi merkittävä pelikumppani erotuomareille ... 21
Kerholle viiri heti alkuvuosina 25
Miksi ihmeessä erotuomariksi? 26

Osa 2: Ajanjakso 1985 – 1994

Koko Suomi tunsi Salon EK:n 28
Lehtiranta ja Guardiola 35
Isä innosti Petteri Karin erotuomariksi
Salon EK:n edustaja kotimaisen liigan ennätysmies 38
Nuo mainiot miehet mustissaan 41

Osa 3: Ajanjakso 1995 – 2004

Futsal ottaa oman paikkansa 44
Kun futsal Juuson löysi… 51
Talous pysynyt aina tasapainossa
Rahan keruuseen kehitetty monenlaisia ideoita 53
Liigatuomarista kerhon pomoksi
Mika Koskinen kiittää joukkojensa yhteishenkeä 56
Yhteispelillä hyviin tuloksiin 59

Osa 4: Ajanjakso 2005 – 2015

Viisas ottaa oppia virheistä 61
Uran huippuhetket vasta edessä 66
Tuomaripulaa muuallakin kuin Salossa 69
Leppäsellä kansainväliset tavoitteet 71
Arttu Kyynäräinen valitsi futsalin
Ura jatkuu silti omaan tahtiin myös kesäkentillä 73

Tilastoja ja tuomarisaavutukset 75

Seurojen miehistä kerhon viheltäjiksi

Erotuomaritoimintaa jo ennen EK:n perustamista

Salossa on pelattu jalkapalloa kohta sadan vuoden ajan. Ensimmäisiä kosketuksia lajiin otettiin jo 1910-luvulla, mutta vasta muutamaa vuotta myöhemmin, 1920-luvulla, Salon Viesti ja Salon Wilpas ottivat jalkapalloilun ohjelmaansa.

Ensimmäisten pelivuosien erotuomaritoiminnasta ei ole mitään virallisia dokumentteja. Ensimmäinen maininta jalkapalloilun erotuomarista lienee Viestin historiikissa vuodelta 1947. Sen sivuilta löytyy tieto, että Viesti nimesi vuonna 1923 kauden jalkapallojoukkueensa lisäksi erotuomariksi herran nimeltä Joki (varalle Wikström).

Ei taitaisi moinen temppu onnistua enää nykypäivän jalkapalloilussa.

Salon ensimmäinen, muuallakin huomiota herättänyt erotuomari oli Isko Hagelberg. Lempinimellä ”Kurre” tunnettu temperamenttinen Vilppaan peluri kipusi piirin parhaimmistoon, mutta jo peliuralla kiusannut iskias vei 1960-luvulla haaveet maan pääsarjoista. Näin ainakin aikalaiset asiaa muistelevat.

Myös nuorten parissa erotuomarin tehtävät kiinnostivat. Yksi innokkaista oli Jarmo Laakso. Hän kuului 1960-luvun alussa Turun piirin lupaaviin erotuomareihin, kun nuorukainen oli vain 15-vuotias.

Pelaaminen kuitenkin veti jalkapallokentille ja kiekkokaukaloihin. Pilli unohtui pitkäksi aikaa nurkkaan.

Onneksi ”Jadi” kaivoi sen esiin myöhemmin. Ylempiin sarjoihin ei seniorilla enää ollut asiaa, mutta Salon Erotuomarikerho sai hänestä arvokkaan lisän niin tuomaritehtäviin kuin johtokuntaan, jossa Laakson ideoita on hyödynnetty vuosikausia.

– Olen joskus miettinyt tuota tuomariasiaa, ja kyllähän se panee miettimään. Minulla olisi varmaan ollut tie auki aika ylös. Ehkä sitä kuitenkin nuorena miehenä haki paikkaa pelaajana, pohti Jarmo Laakso myöhemmin.

Käytäntö oli Salossa varsin pitkään sellainen, että seuran jäsenet hoitivat kentällä oikeudenjakajan tehtävät. Näin jatkui 1970-luvulle asti. Piiri järjesti Salossa kursseja, joiden jälkeen kurssilaiset liittyivät automaattisesti Turun Erotuomarikerhoon.

Salon EK:n vanhimmat jäsenet muistavat hyvin sellaiset innokkaat kouluttajat kuin vaikkapa Jukka Aalto, Olavi Ojama ja Pentti Pihakoivu.

Salolaiset eivät vierastaneet kuulumista Turun Erotuomarikerhoon. Piiri huolehti kurssituksesta, ja pallo pyöri kentillä ohjelman mukaan. Tosin

poisjääntejä esiintyi joskus luvattoman paljon, mikäli kriteeriksi otetaan nykyinen täsmällisyys.

Vähitellen joukkoon valui soraääniä.

Ensinnäkin salolaiset seurat alkoivat tuskailla erotuomarien palkkioita vastaan. Koska paikallisten viheltäjien joukko oli suppea, erotuomareita oli pakko kutsua Saloon erittäin usein Turusta. Piirin määräämä palkkio ei päätä huimannut, mutta kun siihen lisättiin aina myös kilometrikorvaukset, SalPan ja Vilppaan taloudestaan vastaavat jaostot nurisivat.

Toisaalta myös salolaiset erotuomarit viihtyivät entistä huonommin turkulaiskerhossa.

Salossa nimittäin näkyi jo 1970-luvulla sellaisia merkkejä, että monella tuomarilla oli tavoitteellisia päämääriä pyrkiä tuomitsemaan ylempiin sarjoihin. Se ei ollut helppoa. Mikäli nousua tavoitteli salolainen ja turkulainen pillimies, ei ole vaikeaa päätellä, kumpaan kaupunkiin valinta kallistui. Tämä vei intoa, ja se heijastui kentille: koko piirissä toimivien erotuomarien määrä laski

Salosta Hämeenlinnaan muuttanut Taisto Mäkelä (vas.) oli epävirallisena kummina, kun Salon Erotuomarikerho perustettiin. Mäkelän neuvoja kerhon luotsaamisessa kuuntelevat Matti Lehtinen (kesk.) ja Jouni Lehtiranta.

rajusti, ja piirin toimintakertomuksen mukaan Salon seudulle oli muodostumassa erotuomarityhjiö.

Oli aika kääntää kurssia ja ryhtyä toimiin. Salolaisten joukosta tosin Jouni Lehtiranta oli päässyt jo määrätietoisuutensa ansiosta liiton kirjoihin.

Mutta yhtä kaikki. Ilmapiiri oli valmis oman kerhon perustamiseen. Ennen ratkaisevaa askelta tehtiin paljon alustavaa työtä. Silloisen tuomariston lisäksi kysyttiin myös seurojen mielipidettä. Kaikki olivat vilpittömän yksimielisesti oman kerhon kannalla.

Salon Erotuomarikerhon perustava kokous pidettiin SalPan kerholla Havunkadulla. Salon Erotuomarikerho on perustettu 13. joulukuuta 1975.

SalPan toimisto ja kerho sijaitsivat noina aikoina tarkalleen siinä paikassa, missä nykyisin seisoo Salon kiistelty palatsi eli Salon kaupungintalo.

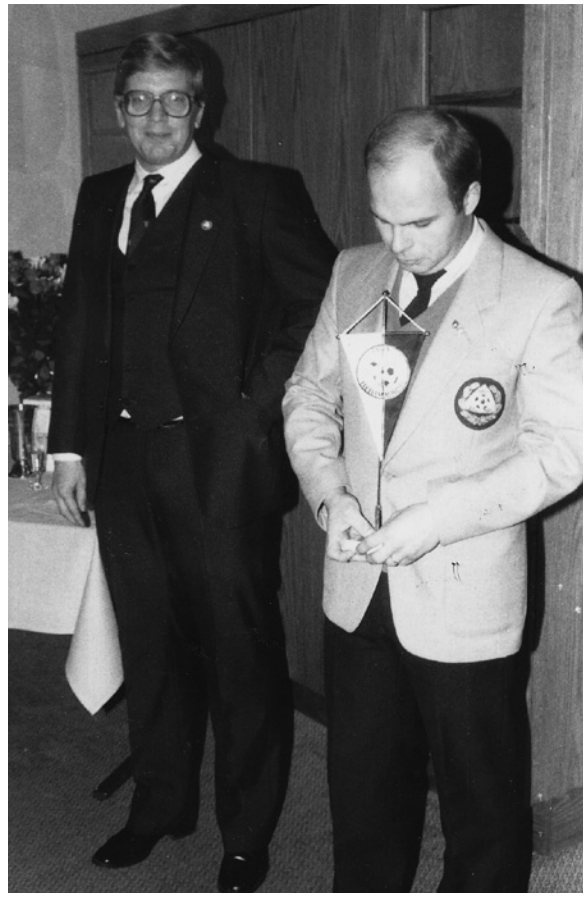

Harri Sulonen (vas.) ja Jouni Lehtiranta heiluttivat kerhossa puheenjohtajan nuijaa vuorotellen perustamisesta lähtien aina vuoteen 2003 asti.

Tarkoituksena oli heti alusta alkaen, että kerhon toiminta kattaisi Salon lisäksi kaikki silloiset lähikunnat. Siinä onnistuttiinkin, sillä kuukausikokouksia järjestettiin seuraavan vuoden alussa Halikossa ja Kiskossa.

Ensimmäisen johtokunnan muodostivat puheenjohtajana Jouni Lehtiranta ja jäseninä Tapio Nummela, Matti Koski, Harri Sulonen, Matti Lehtinen ja Pekka Piiroinen. Varajäseniksi valittiin Teppo Peippo ja Jussi Teuri.

Kokouksessa puhetta johti Hämeen Erotuomarikerhon Taisto Mäkelä. Hän oli ennen Hämeeseen muuttoa vaikuttanut muutaman vuoden Salossa. Jo noina Salon aikoinaan Mäkelä vihelsi silloista valtakunnallista Mestaruussarjaa.

Kerhoa olivat johtokuntalaisten lisäksi perustamassa Veli-Matti Kivi, Raimo Ruokonen, Tuomo Väisänen, Olavi Varho, Veikko Maisala ja Kari Rättö.

Kiitettävä käynnistys

Jos on uskomista ensimmäisen vuoden toimintakertomukseen, Salon Erotuomarikerho sai toiminnoilleen lentävän lähdön. Siinä nimittäin kehuttiin, että ”kerho on ensimmäisenä toimintavuotena (1976) saavuttanut asettamansa tavoitteet ja hoitanut annetut tehtävät kiitettävästi”.

Jäsenistöön kuului tuolloin 29 jalkapalloerotuomaria, joista 24 toimi eri tehtävissä.

Pieni kauneusvirhe tuohon alun kehumiseen kuitenkin pulpahti, sillä toimintakertomuksessa myönnettiin, että kolme kertaa tuomari jäi saapumatta hänelle määrättyyn otteluun.

Määrää pidettiin pienenä, sillä tehtävämäärä nousi noin 300 pelin tuntumaan. Tämä sisälsi piirinsarjaa, pitäjäsarjaa, III divisioonaa ja IV divisioonaa, nuorten SM-sarjaa sekä lisäksi harjoituspelejä, puulaakia ja nappulaturnauksia.

Jussi Teuri (vas.) tuomitsi kerhon alkuvuosina aktiivisesti liiton sarjoja, mutta nousu ylempiin kerroksiin jäi toteutumatta. Teuri sai kerhon viirin numero 6. Onnittelemassa Olavi Tuominen.

Liiton listoille kelpuutettiin kerhon ensimmäisellä kaudella Jouni Lehtiranta, Pekka Piiroinen, Jussi Teuri ja Raimo Ruokonen.

Yhteenkuuluvaisuutta ja arvostusta lisäsi varmaan se, että kerho hankki oman verryttelyasun ja talvitakin.

Ovia avattiin heti myös muualle, sillä Taisto Mäkelän ansiosta Salo kohtasi jalkapallo-ottelussa Hämeenlinnan. Tappio merkittiin niukasti 2–3.

Tiukkaa Cooperia

Kauden 1977 keväällä myös Kemiönsaari kuului Salon EK:n toiminta-alueeseen. Se lisäsi töitä ja tehtäviä kertyi jo lähes 400.

Jotta jäsenistö olisi kestänyt raskaan kesän rasitukset, erotuomarien kuntoa mitattiin ensimmäistä kertaa omalla Cooperin testillä.

Kuntoa löytyi: Henry Nira 3250 metriä, Reijo Savolainen 3175, Tapio Nummela 3050, Keijo Laiho 3050, Jouni Lehtiranta 3000, Matti Koski 2890, Lasse

Saloranta 2875, Risto Piiroinen 2870, Teppo Peippo 2770, Pekka Piiroinen 2650, Matti Lehtinen 2650, Jussi Teuri 2570, Pauli Lehtonen 2550, Ismo Lampainen 2550, Martti Vuori 2475.

Virallisella puolella merkittävintä oli, että Salon Erotuomarikerho ry merkittiin vuonna 1977 yhdistysrekisteriin.

Jos kerhon talous hieman yskähteli parin ensimmäisen vuoden aikana, niin tilanne korjaantui 1978. Ansio kuuluu käsiohjelmalle, joka tuotti mukavasti markkoja. Kerhoa ei voi pitää ainakaan itsekkäänä, sillä osa tuotosta ohjattiin alueen junioriseuroille.

Salon lisäksi kerhoon kuului alusta alkaen runsaasti ympäristökuntien viheltäjiä. Yksi innostuneimmista oli Kisko, josta löytyi ilahduttavan runsaasti aktiiveja. Vuosi 1979 hiljensi kuitenkin kiskolaiset ja koko kerhon: innokas kerholainen ja pillimies Matti Koski menehtyi liikenneonnettomuudessa.

Innostusta myös Somerolla

Jos riitti kiinnostusta Kiskossa, niin samaa voi sanoa myös Somerosta.

Sielläkin oli – totta kai – pelattu jalkapalloa jo ennen Salon Erotuomarikerhon perustamista.

Somerolaisten panos kerhon toiminnassa oli varsinkin alkuvuosina voimakas. Salolais-somerolaista yhteistyötä lujittavat Aulis Olli (vas.), Risto Piiroinen, Harri Sulonen, Sakari Karvia, Matti Hakamäki, Antti Latva ja Kauko Lakkamäki.

Somerolainen Antti Latva muistetaan miehenä, joka oli aina valmis tuomaritehtäviin, jos muille osui esteitä. Antti itse harrasti urheilua monipuolisesti, ja Finlandia Hiihtokin kävi tutuksi. Latva menehtyi vuoden 2015 alussa.

Oikeudenjakajia ei pitäjässä kuitenkaan liiemmälti ollut. Yleensä peleissä nähtiin aina sama herrasmies, Sakari Karvia.

Karvia innostui myös Salon kerhosta. Pitkälti hänen ansiostaan somerolaiset liittyivät joukolla salolaiskerhoon. Mukana tuolloin oli myös Aulis Olli, joka oli hankkinut tuomarikokemusta entisessä asuinpaikassaan pääkaupunkiseudulla.

– Olin toiminut Helsingissä sen verran tuomaritehtävissä, että silloinen miesten III divisioona kävi rajamiestehtävissä tutuksi. Kun muutin Somerolle, minut houkuteltiin SoPan juniorivalmennukseen. Siitä oli sitten lyhyt loikka pillimieheksi, kun paikkakunnalla ei kerta kaikkiaan ollut tuomareita, hymähtää Olli.

Hänen vanavedessään ja Karvian innoittamana nimilista kuitenkin piteni. Oli Matti Hakamäki ja oli Antti Latva, Kauko Lakkamäki ja monet muut.

Latva eteni pisimmälle. Hän vihelsi Salossa ja yleensä Turun piirissä III divisioonaa. Parhaat laakerinsa hän keräsi myöhemmin lentopallokentiltä ennen muuta verkkotuomarina jopa naisten liigapeleissä Somerolla.

Kun Aulis Olli ja kumppanit lopettivat, erotuomaritilanne kaupungiksi muuttuneella Somerolla kääntyi lähelle katastrofia. Peleihin ei enää löytynyt paikallisia tuomareita.

– Kyllä tämän olisi pitänyt olla jonkinlainen signaali myös uransa päättäneille pelaajille. Pilli kaulaan ja kentälle. Katselin jo tuolloin huolestuneena, kun Someron Voima joutui maksamaan matka- ja muita korvauksia muualta tuleville tuomareille. Ei tilanne niistä päivistä ole juurikaan muuttunut. Liian vähän somerolaisia erotuomareita on edelleen, mietti Aulis Olli syksyllä 2014, jolloin Voiman edustusjoukkue jatkoi hissiliikettään ja putosi Kakkosesta Kolmoseen.

Salon ja Someron yhteispeli sujui kitkatta. Yksi omituisuus siinä kuitenkin oli. Someron Voima pelasi nimittäin tuolloin Hämeen piirin sarjoissa.

Salon Erotuomarikerho on aina halunnut luoda kontakteja myös Salon ulkopuolelle. Tuttu vieras on ollut mm. turkulainen jalkapallovaikuttaja Heikki Grönlund (kesk.), joka on kuulunut pitkään liiton ja piirin johtoelimiin. Grönlundia isännöivät Matti Lehtinen (vas.) ja Jouni Lehtiranta.

Tämä ei onneksi sulkenut pois sitä mahdollisuutta, että erotuomarit napattiin naapuripiiristä, siis tässä tapauksessa Turun piiristä ja hyvin usein Salon Erotuomarikerhosta.

Vesseli-turnaus uusi aluevaltaus

Vaikka kerhon toiminta sujui suunnitelmien mukaan, niin talous tuotti joka vuosi päänvaivaa. Vuonna 1980 ohjelmaan otettiin nappulaturnaus, joka kantoi tukijansa nimeä Vesseli-turnaus.

Vesseli tunnettiin tuolloin suosittuna K-kauppana Turuntien alkupäässä.

Kun ensimmäinen tukija vetäytyi myöhemmin sivuun, niin yhteistyökumppaneiksi löytyivät vuonna 1984 Pirkko ja Arto Linden, He olivat K-hallin uudet ja tuoreet yrittäjät jalkapallolle ystävällismielisen Kalevi Holopaisen jälkeen.

Kun Salon Erotuomarikerho täytti kymmenen vuotta, onnittelijoiden joukkoon kuului mm. kerhon perustajajäsen Pekka Piiroinen. Hän lukeutui EK:n aktiivituomareihin kerhon alkuvuosina, mutta sittemmin tie vei jääkiekkoilun pariin.

Pelit Hämeenlinnaa vastaan olivat jääneet, mutta uusi vastustaja löydettiin sadan kilometrin päästä. Rohkeuden puutteesta ei Salon EK:ta voi syyttää, sillä Salo haastoi kentälle Suomen suurimman ja kauneimman kerhon, Helsingin.

Pääkaupunkilaiset voittivat. Yhteistyötä kuitenkin jatkettiin. Helsinkiläiset hankkivat ottelusarjalle jopa kiertopalkinnon. Komea, miltei metrin mittainen puukauha jäi aikanaan Saloon, kun pelit eri syistä päättyivät.

Kerhon johtokunta halusi levittää tietoa toiminnastaan mahdollisimman korkealle. Niinpä se kutsui Saloon vieraakseen Palloliiton kilpailupäällikön Heikki Meren ja Turun piirin erotuomaripomon Pentti Pihakoivun.

Isännöinnin hoiti kerhoa ansiokkaasti tukenut Arvo Piiroinen Oy.

Nimekkäitten vieraitten lista sai jatkoa keväällä 1981, kun Suomen kaikkien aikojen erotuomareihin lukeutunut Martti ”Mälli” Hirviniemi luennoi rajamiesten tehtävistä kerholaisille.

Toiminta kentillä vilkastui entisestään, sillä kesällä 1981 oli sellaisia päiviä, jolloin koko kerhon jäsenistö oli vihellys- tai liputustehtävissä.

Kerhon kiistaton johtotähti Jouni Lehtiranta huomioitiin entistä tarkemmin Palloliitossa. Esimerkiksi siitä kelpaa Lehtirannan nimeäminen nuorten maaottelun rajamieheksi 1982. Kahta vuotta myöhemmin ”Jopi” nähtiin lipun varressa Suomen Cupin loppuottelussa HJK–Kuusysi, 2–1.

Salon EK oli alusta asti harrastanut jonkin muotoista matkailua. Pääasiassa kohteena olivat Helsingissä pelatut maaottelut, mutta vuonna 1977 tehtiin laivamatka Maarianhaminaan. Vuonna 1982 otettiin kuitenkin ennakkoluuloton harppaus. Kerho järjesti rohkeasti bussimatkan Leningradiin eli nykyiseen Pietariin.

Jalkapalloilua tuolla reissulla harrastettiin korkeintaan puheissa.

Vuonna 1983 kerho onnistui tekemään lyhyen historiansa ensimmäisen merkittävän mainossopimuksen. Toisena osapuolena oli myöhemmin kyseenalaiseen maineeseen ajautunut Salon Aluesäästöpankki. Rahallisesti sopimus oli erittäin tärkeä, mutta jäsenistö ei selkämainoksista tuntunut pitävän: vuoden 1984 toimintakertomuksen mukaan mainosta ei pidetty kaikissa niissä otteluissa, joista oli sovittu.

Vaikka johtokunnalla oli kädet täynnä varsinaisissa erotuomariasioissa, tarmoa riitti myös talouspuolelle. ”Pelin Henki” -nimisessä lehdessä tuotiin ansiokkaasti esille kerhon työtä ja erotuomaritoimintaa yleisesti. Selvää oli, että yhtenä tärkeänä päämääränä oli varainhankinta.

Kaikissa tavoitteissa onnistuttiin.

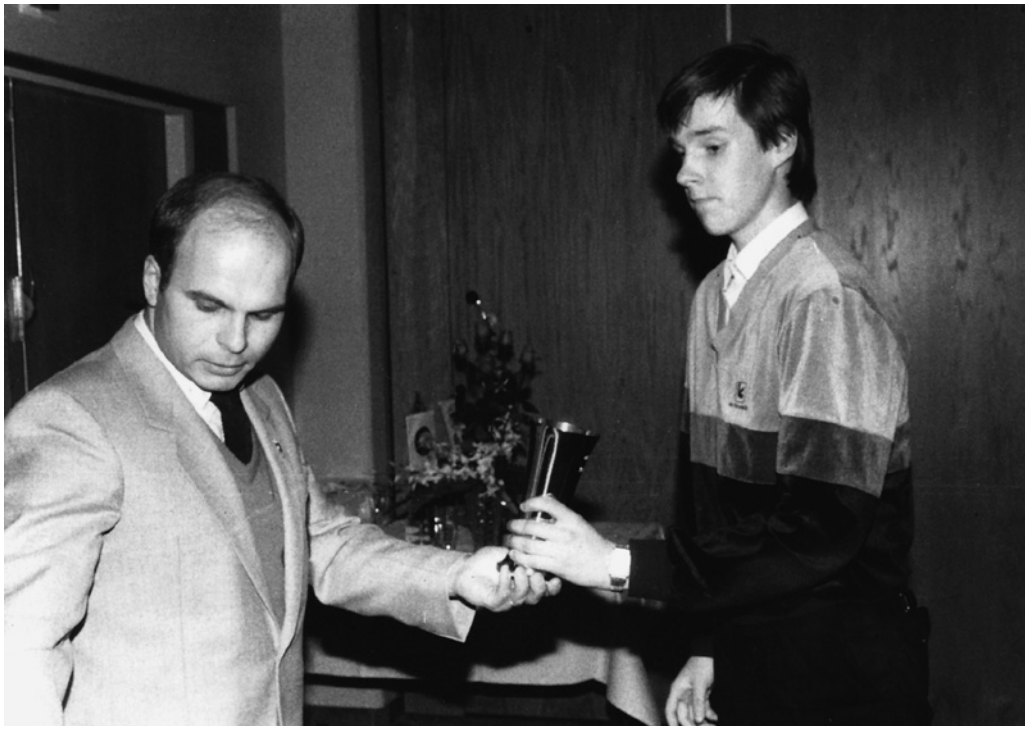

Jopin pytty on kuulunut kerhon palkitsemistilaisuuksien perinteisiin. Ensimmäisen kerran se jaettiin vuonna 1985, kun palkinnon ”isä” Jouni Lehtiranta luovutti sen Marko Lindholmille.

Johtokunta on löytänyt joskus mielenkiintoisia kokouspaikkoja. Yksi kauneimmista oli epäilemättä Risto Piiroisen kesäpaikka Hiittisten saaristossa.

Perjantai-illan huumaa Kemiössä

Taisi olla jotain 1970-luvun alkua, kun Kimito SF pelasi miesten sarjapelejä perjantai-iltaisin. Keskiolut oli juuri vapautunut ja meno sen mukaista.

Kemiön kentälle jalkautui usein vierasjoukkue, jonka bussissa oli sarjatasoon nähden poikkeuksellisen runsaasti kannattajia. Kunto ei vastannut terveysviranomaisten pienimpiäkään vaatimuksia.

Kerran kuntotesti olisi kannattanut tehdä myös turkulaisjoukkueen pelaajille. Ei tehty.

Kun KSF johti ties mitä johti, vierasjoukkue teki omat johtopäätöksensä. Maalinjälkeinen aloitus meni ihan oikein, mutta sitten kaveri kääntyi ja tykitti kohti omaa maalia – ja sinne meni.

Salon EK:n Pekka Piiroinen lopetti pelin siihen, ja hyvä niin.

Taisto Mäkelän johdolla pääsarjoihin

Kuten on jo todettu, Salossa riitti erotuomarivirtaa ennen oman kerhon perustamistakin. Kaupunki kun sai kuin varkain ensimmäisen jalkapalloilun pääsarjatuomarinsa jo vuonna 1969. Tuona kesänä, tarkemmin sanottuna 27. heinäkuuta salolainen Taisto Mäkelä tuomitsi Lahdessa ensimmäisen SM-sarjaottelunsa. Siinä olivat vastakkain Reipas ja Ilves-Kissat, jotka päätyivät tasatulokseen 2–2.

Mäkelä onnistui hyvin. Erityistä huomiota julkisuudessa herätti se, että hän heitti yhden rääväsuisen katsojan pois lehtereiltä.

– On myönnettävä, että vatsanpohjassa tuntui ontto olo ennen ottelua, mutta kun pääsin kentälle, jännitys hävisi, kertoi silloin 28-vuotias Taisto Mäkelä julkiselle sanalle.

Mäkelä oli muuttanut Saloon Turusta. Siellä hän oli aloittanut erotuomaritehtävissä jo vuonna 1958. Turun Erotuomarikerhon viheltäjät kuuluivat tuolloin maan ehdottomaan eliittiin, sillä kaupungista löytyi iso nippu maan parhaita erotuomareita.

– Oli Reino Koskinen, Helge Johansson, Pehr Engblom ja monia muita. Minulle suurimmaksi avuksi oli kansainvälinen erotuomari Pekka Aho, jonka neuvot olivat kullan arvoisia. Kun hän alkoi opastaa minua, tuomarityöskentelyni helpottui suuresti. Hänenlaisiaan miehiä kaivattaisiin näissä hommissa edelleen, muistelee Mäkelä lämmöllä.

Salossa Taisto onnistui Hyvonin tehtaan palveluksessa ”piileskelemään” pitkään ennen kuin paikallinen jalkapalloväki havahtui. Tuostahan me saamme uuden erotuomarin matseihin.

Ja kyllä saatiinkin.

Salon Seudun Sanomat iloitsi syyskuussa 1967 näin:

”Suomen Jalkapalloliitto järjestää Eerikkilässä lupaavien jalkapalloerotuomarien kurssin. Turun piiristä valittiin kursseille viisi lupaavaa tuomaria, ja näiden joukossa oli myös Salon erittäin tarkkana ja asiantuntevana tuomarina pidetty Taisto Mäkelä. Valinta oli Mäkelän kohdalla enemmän kuin odotettu, sillä koko Salossa oloaikana hän on hoitanut tuomaritehtävänsä erittäin kiitettävästi.”

Mäkelä vihelsi talvisia harjoituspelejä ja veraili kesällä sellaisilla ”eksoottisilla” kentillä kuin Teijo, Mathildedal ja muita vastaavia.

Oliko alasarjan yhteenotoista hyötyä maan huippua kohti kirineelle Mäkelälle, se on eri juttu. Yksi oli kuitenkin varma: Taisto sai noilla pienillä reissuilla entistä paremmin kontakteja salolaisiin kollegoihinsa, jotka matkasivat hänen mukanaan sen ajan aluesarjan peleihin. Kuilu huipputuomarin ja paikallisten harrastajien väliltä poistui.

Taisto Mäkelä muutti pois Salosta jo ennen Salon Erotuomarikerhon perustamista. Hän on kuitenkin aktiivisesti seurannut kerhon toimintaa ja kannustanut nousevia salolaiskykyjä omalla nimikkopalkinnollaan.

Erotuomarikerhon ”kummisetä”

Taisto Mäkelä muutti työn perässä Salosta Parolaan vuonna 1971. Se oli raskas isku Palloliiton Turun piirin erotuomaritoiminnalle ja se oli takaisku myös salolaisille erotuomareille. Taisto oli omalta osaltaan ryhtynyt jo luomaan Saloon sellaista erotuomarikulttuuria, joka kannusti yrittämiseen.

Työ tuotti paljon tulosta.

Tuskin kuitenkaan niin paljon kuin Mäkelä itse olisi ikinä uskonut. Kun hän juhlisti Salon EK:n 20-vuotisjuhlia, paikalla oli uskomattomasti kuusi hyvin pienen Salon Erotuomarikerhon pääsarjan miestä: erotuomarit Jouni Lehtiranta, Mika Koskinen, Mikko Vuorela ja Petteri Kari sekä avustava erotuomari Niko Aalto.

Ja se kuudes oli tietenkin Taisto Mäkelä, vaikka hän ei koskaan ole ollut kerhon jäsen.

Mutta. Kun Salon Erotuomarikerho perustettiin, Taisto Mäkelä toimi eräänlaisena kummina. Hän luovutti symbolisena eleenä ja kannustukseksi kerholle erotuomaripaidan.

Vielä nytkin Salon EK:n palkintojuhlissa arvostettuimpiin pokaaleihin kuuluu Taisto Mäkelän kunniapalkinto. Sitä arvostetaan ja se kertoo myös siitä, että Taisto Mäkelä on Salon EK:n miehiä.

Mäkelä tuomitsi kotimaassa 125 SM-sarjan ottelua. Kansainvälisissä tehtävissä hän kiersi kolmen kauden ajan.

Kuntasarjasta kasvoi merkittävä pelikumppani erotuomareille

Jalkapalloilun Salon alueen kuntasarja oli omassa luokassaan harvinaisuus Suomessa. Se sai alkunsa aivan 1970-luvun alussa. Koko hienon ajatuksen syntysanat lausuttiin Muurlassa. Ajatuksen isänä pidetään oikeutetusti Mauri Hermusta. Lohjalta Muurlaan muuttanut Hermunen toimi noina aikoina Muurlan liikuntasihteerinä. Myöhemmin hänet valittiin Muurlan viimeiseksi kunnanjohtajaksi.

– No jaa. Eiköhän se ole niin, että muurlalaiset jalkapallon harrastajat itse sitä pyysivät. He olivat potkineet keskenään eri kentillä ja halusivat uusia haasteita. Otin yhteyttä Salon seudun silloisten kuntien liikuntavastaaviin, ja idea nappasi oitis tulta, muistelee Mauri Hermunen.

Salon Erotuomarikerho pysyi alusta asti Kuntasarjassa mukana. Tosin alku ei ollut kerhon – ei se voinut olla, koska kerhoa ei ollut edes olemassa.

Mauri Hermunen (vas.) ja Juhani Virtanen muistelevat alkuperäistä kuntasarjaa lämmöllä. Muurlassa riitti innostusta niin kentällä kuin kentän laidallakin.

Jalkapalloilun kuntasarja ja sittemmin Salon Mestaruussarja kuuluvat molemmat merkittäviin liikuntatapahtumiin Salossa. Kuntasarja veti aikanaan kentän laidalle kunnioitettavat määrän katsojia, ja Mestaruussarja palvelee erinomaisesti lajin parissa viihtyviä harrastejalkapalloilijoita.

– Otin yhteyttä Jussi Teuriin, joka vihelsi ensimmäisen kauden ottelut. Sen jälkeen sarjaohjelma meni sen verran tiiviiksi, ettei yhden miehen malli enää onnistunut. Teurilla oli onneksi Salossa halukkaita kavereita, jotka olivat käyneet erotuomarikurssit, muistelee Hermunen tyytyväisenä.

Muurla hallitsi pitkään kuntasarjaa ja innostus oli sen mukainen. Joukkue jopa matkusti vieraspeleihin kunnan kustantamalla bussilla, johon mahtuivat mukaan myös joukkueen kannattajat.

– Ei niihin juuri tyhjiä paikkoja jäänyt. Alkuaikoina pelejä seurasi parhaimmillaan varmaan enemmän katsojia kuin vaikkapa SalPan tai Vilppaan kotipelejä, muistelee kuntasarjaveteraani Juhani Virtanen.

Jusa on nähnyt kuntasarjan vaiheet alkuvuosista tähän päivään.

– Ei sentään. Kuntasarjan ensimmäisen kesän missasin armeijan takia, naurahtaa Virtanen.

Kuntasarjan vakioryhmän muodostivat alusta alkaen Kiikala, Kisko, Kuusjoki, Muurla, Pertteli ja Suomusjärvi. Myöhemmin siihen osallistuivat myös

Halikko, Perniö, Sauvo, Tenhola ja Somero – joku pidempään, joku vain vuoden visiitillä.

– Nyt jälkeenpäin täytyy rehellisesti myöntää, että ulkopuoliset olivat ulkopuolisia. Kyllä koko jutun idea oli siinä, että pelin henki pysyi lähikuntien sisäisenä. Jokainen peli oli paikallisottelu, tuumivat Virtanen ja Hermunen.

Ainakin Muurlassa kuntasarja oli koko kunnan juttu. Tukijoita löytyi, jos oli tarvetta joihinkin hankintoihin. Myös joukkue itsessään oli sitoutunut asiaan: talkoohommia tehtiin aina kun talous sitä vaati.

– Itse asiassa kerran tempaistiin oikein kunnolla ja tehtiin matka Valioliigan otteluun Englantiin, kehuu Juhani Virtanen Muurlan joukkueen henkeä.

Kuntasarjan mestarit

1973 Muurla	1982 Muurla	1991 Kisko	2000 Kisko
1974 Kuusjoki	1983 Kiikala	1992 Kisko	2001 Muurla
1975 Halikko	1984 Kisko	1993 Kisko	2002 Pertteli
1976 Muurla	1985 Kisko	1994 Muurla	2003 Kuusjoki
1977 Muurla	1986 Kisko	1995 Kisko	2004 Halikko II
1978 Muurla	1987 Halikko	1996 Muurla	2005 Halikko
1979 Muurla	1988 Kisko	1997 Muurla	2006 Kuusjoki
1980 Kisko	1989 Kisko	1998 Muurla	2007 Perniö
1981 Muurla	1990 Kisko	1999 Kisko	2008 Perniö

Kuntasarjasta Mestaruussarjaksi

Salon Erotuomarikerholle Kuntasarja ja sen jälkeinen Salon Mestaruussarja on ollut monessa mielessä tärkeä juttu.

Ensiksi: se toi tehtäviä kerhon jäsenille.

Toiseksi: se toi tuloja kerholle.

– En minä kuntasarjan alkuvaiheita itse muista, olin sen verran nöösipoika. Oikeastaan ensimmäinen muistikuvani noista peleistä on, kun minut mopoikäisenä määrättiin tuomariksi Muurlaan. Oli se juuri erotuomarikortin saaneelle teinille aikamoinen kokemus, muistelee Juha-Matti Koskinen hymyssä suin.

Sen verran armeliaasti tuomariasettelijat kuitenkin Koskista kohtelivat, ettei hänen tarvinnut mopollaan Kiikalaan asti lähteä.

Myöhemmin Juha-Matti Koskinen sai kerhon sihteeri/rahastonhoitajana huomata, että kerhon talous tarvitsi kuntasarjaa. Tuomaripalkkioista on aina nipistetty tavalla tai toisella ”kerhomaksua”. Toki viheltäjät itse saivat osansa, mutta yhteisellä päätöksellä ”vero” hyväksyttiin aina ennen kevään kuntasarjan käynnistymistä.

Kun Salon alueen suuri kuntaliitos toteutui, kuntasarja uhkasi loppua. Erotuomarikerhon hallitus oli kuitenkin ajan tasalla. Sarja jatkui, tosin uusiutuneena ja uudella nimellä mutta jatkui kuitenkin.

– Salon Mestaruussarjalle on tilausta ja kysyntää. Se pyörii nykyisellään 12 joukkueen sarjana, mikä on huomattu maksimiksi. Pieniä tarkennuksia ja fiilauksia on tehty matkan varrella. Vaikka kyseessä on Salon Mestaruussarja, kyseessä pitäisi kuitenkin olla harrastesarja. Vastalauseista päätellen kyse on joskus hieman suuremmastakin, hymähtää Koskinen.

Täysin vakavissaan mies on kuitenkin siinä vaiheessa, kun puhe kääntyy sarjan tärkeyteen.

– Onko kukaan kaupungin päättäjistä koskaan huomannut, että Salon Erotuomarikerho liikuttaa omien jäsentensä lisäksi pitkälti yli 200 muuta kuntoilijaa, viittaa Juha-Matti Koskinen sarjan pelaajamäärään.

Hyvä kysymys.

Kokemus on valttia. Mestaruussarjan pelaajisto koostuu miehistä, joille jalkapalloilu on ollut iso asia – ja on edelleen, kuten Petri Niemelä todistaa.

Kerholle viiri heti alkuvuosina

Ajatus kerhon omasta viiristä syntyi jo vuonna 1980, kun silloinen puheenjohtaja Jouni Lehtiranta ehdotti viirin hankkimista.

Toteutuminen siirtyi kuitenkin vuoteen 1983. Silloin jäsenistölle esiteltiin kerhon oman jäsenen eli Hanna Perkonojan mustavalkoinen ehdotus. Se hyväksyttiin yksimielisesti, ja ensimmäiset viirit tilattiin jo samana vuonna.

Numeron 1 otti käyttöön kerho itse. Numero 2 ojennettiin seuraavana vuonna 60 vuotta täyttäneelle Suomen Palloliiton Turun piirille.

Viirin pohjalta syntyi myös idea kerhon tarrasta, jota kaupiteltiin rahavarojen toivossa vuonna 1983 ja 1984. Viiri ja tarrasta kehkeytynyt kerhon logo ovat edelleen käytössä.

Pimeät kelit Salon hiekalla

Erotuomarilla ei koskaan ole helppoa. Ei ollut ainakaan eräänä syksyisenä iltana 1960-luvulla, kun SalPa ja TPS ratkoivat B-nuorillaan, kummalle kuuluu sen vuoden piirin mestaruus.

Piiri oli määrännyt pelin alkamaan sen verran myöhään, että pimeys peitti Salon hiekkakentän jo ennen matsin päättymisaikaa.

Tilanne oli 0–0, kun SalPan hyökkääjä sai pallon ja pisti sen verkkoihin.

TPS pelaajat legendaarisen Timo Nummelinin johdolla väittivät, että pallo kannettiin maaliin.

Erotuomarin ratkaisu oli selkeä: maali.

SalPa voitti 1–0 ja otti ensimmäisen juniorien piirin mestaruutensa.

Miksi ihmeessä erotuomariksi?

Erotuomaritoiminta oli 1970-luvulla aivan toista kuin tänä päivänä. Eroavaisuuksia on runsaasti. Yksi suurimmista on siinä, miten julkinen sana kohteli pillimiehiä 40 vuotta sitten, ja miten se kohtelee nyt.

Sanomalehtien otteluselostukset uhrasivat aikoinaan avokätisesti tilaa erotuomarien suorituksille.

Pari esimerkkiä, joissa erotuomarien nimiä on enää tässä vaiheessa turha mainita:

”Erotuomari XXX joutui jakelemaan varoituksia kolmelle pelaajalle. Yleisö puolestaan jakeli varoituksia erotuomarille. Ja pienet torut hän tuomioittensa vuoksi myös ansaitsi kuten myös melko sokeasti katselleet linjamiehet”.

”Tuomarina toiminut XX ei saanut kotiyleisöä vakuuttuneeksi. Päinvastoin oli hän pahasti ulkona vihellyksineen. Ja vaikutti todella monta kertaa kuin kotijoukkue olisi joutunut vastatuuleen myös tuomarin pillin taholta”.

Toki tuomarit saivat joskus myös sympatiaa lehdistöltä.

”Sinä, Matti Meikäläinen, menetkö seuraamaan jalkapallo-ottelua tarkoituksenasi ainoastaan soittaa suutasi kentän mustapaidoille? Siltä valitettavan usein tuntuu”.

Tuo oli erään lehden heittämä kysymys kysymys urheilusivujensa lukijoille myös 1970-luvulta.

Ja tuomarit vastasivat:

”Minua viehättää jalkapallo-ottelun ilmapiiri niin paljon, että mahdolliset rahalliset menetykset kyllä uhraan tuomariuralle”.

Erotuomarit joutuvat usein kohtuuttoman kritiikin kohteiksi vaikkapa silloin kun on tehtävä nopea ratkaisu: punainen kortti vai ei.

”Olen ollut pitkään jalkapalloharrastuksessa mukana. Kerran päätin mennä erotuomarikurssille ja siitä se lähti. Nyt tunnen olevani oikeassa paikassa. Olen saanut paljon ystäviä. Erotuomarina oleminen on opettanut kestämään arvostelua”.

Siinä pari hienoa näkemystä.

Vielä loppuun salolaisille varsin tutun miehen eli turkulaisen Simo Ruokosen mielipide:

”Jalkapallo on joukkueurheilun hienoimpia lajeja. Hallita otteluja sen monimutkaisuuden vuoksi, se kiehtoo minua. Olen oivaltanut, että valmiiksi tässä ei tule koskaan. Aina oppii uutta. Harrastus on erinomainen vastapaino opettajan työlleni”.

Näin kultaisella 1970-luvulla.

Olivatko asiat silloin paremmin vai huonommin kuin nyt – vai onko mikään sittenkään muuttunut?

Salon Mestaruussarjan jännitystä viedään eri puolille kaupunkia, joten myös reuna-alueitten kenttiä hyödynnetään. Kuusjoella koettiin jalkapalloilun huumaa jo kuntasarjan kiihkeinä vuosina.

Koko Suomi tunsi Salon EK:n

Salon Erotuomarikerho perustettiin ennen muuta paikallisiin tarpeisiin. Päätarkoituksena oli tukea Salon ja salonseutulaisten erotuomarien toimintaa ja nostaa heidän arvostustaan.

Toisena ja miltei yhtä tärkeänä lähtökohtana oli se, että paikallisten erotuomarien ansiosta seudun jalkapalloseurojen menoja voitaisiin kohtuullistaa, kun kalliit matkakilometrit Turusta pelikentille jäisivät pois.

Kerhon pienuus ja sen vaatimattomat mutta tärkeät tavoitteet eivät kuitenkaan rajoittaneet EK:n hallitusta. Se haki heti alkuun rohkeasti ja ennakkoluulottomasti yhteistyökavereita muualta Suomesta. Ensin ne tietysti etsittiin luonnollisesti ison veljen eli Turun Erotuomarikerhon joukoista.

Jostain syystä salolaisten haaviin tarttui myös suuri ja mahtava Helsinki. Sinne luotiin suhteet, jotka poikivat erinomaista kanssakäymistä paitsi huippuluennoitsijoiden niin myös jalkapallo-ottelujen merkeissä.

Kun Turku ja Helsinki oli napattu verkostoon, Salon Erotuomarikerho iski leikkisästi sanottuna kiinni koko Suomeen.

Jouni Lehtiranta oli käynyt nuoren kerhon valtuuttamana makustelemassa, millaisia tunnelmia Suomen Erotuomarikerhojen Liiton kokouksissa leijailee. Kokous saattoi pitkämatkalaisilta venyä joskus kaksipäiväiseksi. Ehkä siksi vuonna 1988 SEKL:n vuosikokouksessa tehtiin yllättävä päätös: vuoden 1989 vuosikokous järjestetään Salossa, jonne oli helppo matkustaa maan tärkeimmistä jalkapallokaupungeista.

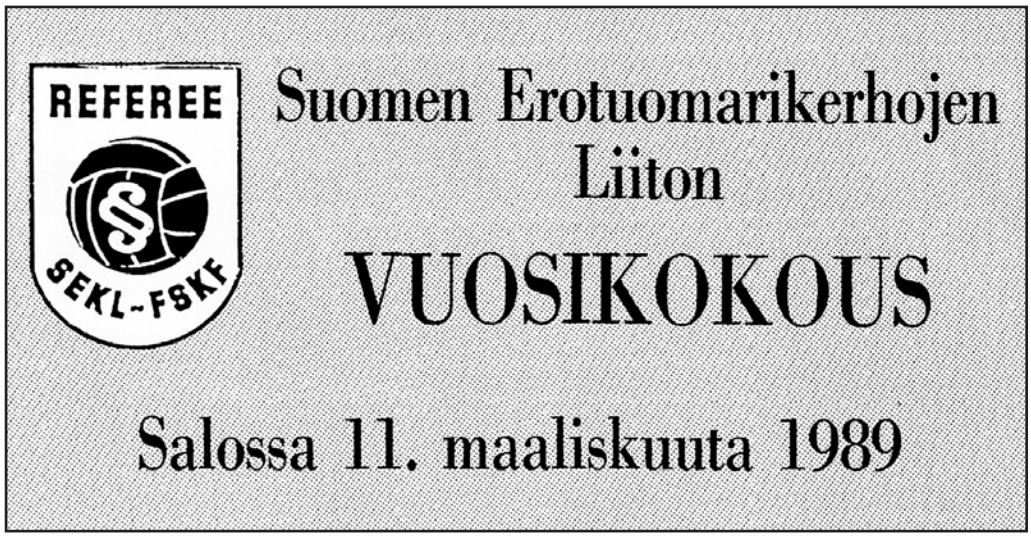

Puheenjohtaja Jouni Lehtirannan tervehdyksessä esiteltiin salolaisen jalkapalloilun tilannetta Erotuomarikerhojen Liiton kymmenille kokousvieraille.

TERVETULOA SALOON

Salon Erotuomarikerholla on ilo ja kunnia toimia Suomen Erotuomarikerhojen Liiton vuosikokouksen isäntäkerhona. Toivomme, että olemme tämän luottamustehtävän arvoisia — toivon, että kaikille jää mieluisat muistot helmikuun tulvista toipuneesta Salosta ja SEKL:n kokouksesta.

Pieni kerhomme lähti tarkoituksella pyrkimään kokousjärjestäjäksi. Uskon nimittäin vakaasti, että jokainen aktiivinen toiminta tekee tunnetuksi niin tätä mielenkiintoista harrastusta kuin siinä sivussa myös kerhoamme. Ehkä se kaikki yhdessä on omiaan vetämään uutta voimaa pillinvarteen.

Salo ja Salon seutu eivät jalkapalloilun Suomen kartalla sijoitu aivan tunnetuimpaan päähän. Alueen lippulaiva Salon Palloilijat seilaa II divisioonassa, muut alempana. Suhteellisen vaatimattomasta tasosta huolimatta toiminta on erittäin vilkasta. Piirinsarja, puulaakit ja kahdeksan kunnan mielenkiintoinen kuntasarja takaavat sen, että liiton pelien lisäksi tehtäviä riittää.

Työtä jalkapalloilun parissa Salossa tehdään ja on aina tehty. Parhaiten paikkakunta tunnetaan juniorityön kasvateista. On Aulis Laine, on Jyrki Nieminen sekä nykyisistä SM-sarjalaisista Jorma Heinonen, Mika Laiho ja Juha Halonen. Niin, ja tietenkin Malmön ammattilainen Petri Jakonen.

Näin meillä Salossa. Toivottavasti SEKL:n kokouksen reilun pelin päätökset antavat kaikille kerhoille pitävän ponnistuslaudan, kun eri puolilla Suomea lähdetään täysin palkein runsaan kuukauden kuluttua jalkapallokauden 1989 kiivaisiin kamppailuihin.

Tervetuloa Saloon. Viihtykää.

Jouni Lehtiranta
Salon EK:n puheenjohtaja

Kokouspaikaksi valikoitui Rikala, jossa majoitus- ja kokouspuitteet olivat kohdallaan. EK:n hallitus otti tietenkin maaliskuisen kokouksen omakseen, ja jälki keräsi kiitosta. Vieraat ihmettelivät, miten niin pieni kerho pystyi luomaan niin mahtavat puitteet hienolle keväiselle kokoukselle.

”Pieni kerhomme lähti tarkoituksella pyrkimään kokousjärjestäjäksi. Uskomme nimittäin vakaasti, että jokainen aktiivinen toiminto tekee tunnetuksi tätä mielenkiintoista harrastustamme ja siinä sivussa toivottavasti myös kerhoa. Ehkä tämä kaikki yhdessä on omiaan vetämään uutta voimaa pillinvarteen”.

Näin todettiin lehtisessä, jonka kerho painatti nimenomaan Pohjois-Suomea myöten saapuneille kokousvieraille.

Sukset ristiin

Se oli Salon EK:n ja Erotuomarikerhojen Liiton kuherrusaikaa. Myöhemmin sukset suistuivat pahemman kerran ristiin. Salossa koettiin, ettei SEKL:n toiminta antanut kerhoille mitään vastinetta. Salosta ei lähtenyt enää jäsenmaksua liiton suuntaan, ja tunnelma pysyi jäätävänä.

Jarmo Laakso (vas.), Pekka Kari ja Jouni Lehtiranta ovat nähneet Salon Erotuomarikerhossa sekä valoisat ajat että myös hieman ankeammat vuodet. Kolmikon iloksi viimeiset vuodet ovat sujuneet suotuisten tuulien merkeissä.

– Tilanne oli äärimmäisen outo ja ihmeellinen. Me maksoimme jäsenmaksut tunnollisesti, mutta mitä me saimme vastineeksi? Emme mitään. Tulihan sieltä vuosittain pari sisällöltään epämääräistä kiertokirjettä, mutta emme me sitä miksikään etujärjestöksi kokeneet. Sellainen sen kuitenkin piti olla, ihmetteli rahaliikenteestä noina aikoina ja paljon myöhemminkin vastannut Juha-Matti Koskinen.

Koskisella oli muuten syytä tyytyväisyyteen. Kerho oli löytänyt yhteistyökumppanikseen Postipankin Salon konttorin. Se oli ottanut suojiinsa kerhon järjestämän junioriturnauksen, joka oli jatkunut Kultapossu-turnauksen nimellä vuodesta 1986. Vuonna 1989 erotuomaripaitoihin ilmestyi Postipankin mainos. Yhdessä nämä kaksi tekijää kohensivat merkittävästi kerhon taloudellista asemaa.

Turun suunnalla Salon EK:lla oli alkuvuosina kaksi luonnollista kumppania: salolaisia roimasti kokeneempi ja 40 vuotta vanhempi Turun Erotuomarikerho sekä Palloliiton Turun piiri.

Piirin toimintoihin Salo hakeutui heti alussa. Se haki ja sai paikkoja piirin erotuomarivaliokunnassa. Harmillinen tosiasia oli kuitenkin se, ettei mikään muuttunut. Piirin valiokunta oli toiminut Turun kerhon ehdoilla ja sellaisena se myös halusi jatkaa.

Näistä pienistä ristiriitaisuuksista irtauduttiin pikku hiljaa, mutta itse piiritoimisto ei tuntunut ymmärtävän erotuomareita.

Riita syttyi ja riita jatkui molemminpuolisena kyräilynä. Piiri piti puoliaan, ja kerhot yrittivät yhteistuumin viheltää reilun pelin säveltä.

Vuonna 1990 piirin palkkiomaksuun eksyi niin paljon epäselvyyksiä, että Salon Erotuomarikerho kirjelmöi siitä Turkuun. Apua ei tullut. Riitasoinnut jatkuivat pitkälle 1990-luvulle, eivätkä salolaiset jääneet yksin. Myös turkulaiset kollegat suivaantuivat piiritoimiston mielivaltaiseen käyttäytymiseen, jossa kärsijöinä olivat ennen muuta erotuomarit.

Vaikka syyttävä sormi kääntyi ennen muuta piiritoimiston suuntaan, ei tilanne ollut näin mustavalkoinen. Piiri olisi kyllä kaudella 1992 toiminut palkkioiden maksun välikappaleena, mutta taloudellisesti ahtaalle ajautuneet seurat laiminlöivät maksujaan. Näin erotuomarien palkkiosaamiset kulkivat lähes aina jälkijunassa.

Vuosi 1993 toi sovun ja kaivatun työrauhan. Käyttöön otettiin tuttu systeemi, jossa palkkiot maksettiin kentällä kuittia vastaan.

Jouni Lehtiranta nousi pitkän ja sinnikkään taipaleen jälkeen maan pääsarjoihin. Liigassa jalkavaivat kiusasivat uran loppuvaiheita, mutta sisukas työ sai ansaitun palkkansa: Lehtirannan uralle kertyi tasan sata pääsarjan kamppailua.

Erotuomareille se sopi erinomaisesti, mutta seurojen kirstunvartijoille se aiheutti entistä enemmän työtä. Näin se oli, mutta sitä saa mitä tilaa.

Vuoteen 1990 katkesi yksi pitkä perinne. Salon ja Helsingin kerhot olivat iskeneet yhteen jalkapallokentillä puolen kymmentä kertaa, mutta tie oli nyt kuljettu loppuun. Syistä painavin saattoi olla siinä, että pääkaupungissa ottelumäärät olivat räjähtäneet käsiin: ei ollut helppoa irrottaa joukkueellista pelimiehiä Saloon.

Oman alueen toiminnassa pitää muista yksi omanlainen merkittävyys. Kun EK:n tavoitteena oli alusta alkaen ollut koko Salon seudun jalkapalloilun etu, se henkilöityi Teijolla ennen muuta kahteen henkilöön. Ensin oli Matti Lundström, joka valmensi Teijon Toverien junnuja ja tuomitsi siinä sivussa TeiTon pelejä.

Hänen jälkeensä pillin nappasi Pekka Kari, jonka työn jälki on näkynyt pitkään Salon Erotuomarikerhossa: erotuomarina, johtokunnan jäsenenä ja tarkkailijana.

Tuomaripulaa

Jos ei yhteispeli piiritoimiston kanssa sujunut parhaalla mahdollisella tavalla, niin eipä pelissä ollut juonen poikasta myöskään kerhon omalla alueella. Erotuomarikerho oli nimittäin ajautumassa kriisiin. Uusista erotuomareista oli huutava pula.

Jo vuonna 1986 tilannetta luonnehdittiin kriittiseksi, kun uusia jäseniä eli aloittelevia tuomareita ei löytynyt mistään. Kaiken lisäksi kuri kerhon sisällä ei toiminut, sillä laiminlyöntejä kertyi luvattoman runsaasti. Sellaisia osui kerran jopa kerhon omaan Kultapossuturnaukseen, jonka läpivienti tuotti tämän takia ylimääräisiä ongelmia.

Salon työpaikkasarja, suosittu puulaakisarja eli hetken uhan alla. Erotuomarikerho katsoi, etteivät sen voimavarat riitä sarjaottelujen tuomitsemiseen. Avuksi saatiin kuitenkin sellaisia miehiä, jotka olivat jo lopettaneet tuomitsemisen virallisissa sarjoissa. Puulaaki kuitenkin hoitui. Onneksi niin kävi, sillä kesällä 1987 puulaaki kuului jälleen kerhon taloudellisestikin hyvin merkittävään toiminta-alueeseen.

Miksi näin kävi?

Salo oli tuolloin varsin pieni jalkapallokaupunki, jossa tekijät olivat vähissä. Jos ja kun joku innostunut antoi kaiken tarmonsa seuratyössä, siitä oli enää vaikea irrottautua tuomaritoimintaan.

Vetoomuksista huolimatta innostusta ei saatu nousuun. Vielä 1990 ja 1991 elettiin kipurajalla, kun alkeiskurssit oli pakko peruuttaa. Jäsenmäärä oli tosin noussut jo yli 20:n, mutta kaikki eivät toimineet aktiivisesti kentällä.

Lisäksi mukana roikkui muutama epäluotettava tyyppi, joka laiminlöi tehtäviään siihen malliin, että kerhon hallituksen oli pakko turvautua pahimpaan mahdolliseen: eropassit kerhosta.

Kevään 1990 alkeiskurssin peruuntuminen nostatti tunteita aina Palloliittoa myöten. Kun paikalle ilmestyi vain kaksi tulokasta, heille ojennettiin käteen alkumateriaali ja toivotettiin tervetulleeksi jatkokurssille. Liitto paheksui menettelyä, mutta onneksi piiri oli kerhon kanssa yhtä mieltä. Silloisessa tilanteessa täysipainoisen kurssin järjestäminen olisi ollut turhauttavaa sekä luennoitsijalle että osallistujille.

Vuoden 1992 erotuomarilistoilta löytyi aikuisten ottelujen osalta yksi mielenkiintoinen nimi. Petteri Kari tuomitsi silloin IV divisioonaa. Myöhemmin työ vei Petterin pois Salon Erotuomarikerhosta, mutta komea ura kantoi kotimaan pääsarjojen lisäksi kansainvälisille kentille FIFA:n tuomarina.

Yllättävä uusi aalto työntyi kentille vuonna 1993. Toiminta piristyi ilahduttavasti. Tästä oli hyvänä osoituksena se, että jäsentiedotteita lähetettiin vuoden aikana ennätysmäärä eli peräti 14 kappaletta.

Maskulainen Jouni Koivuniemi astui Turun piirin palvelukseen vuonna 1994. Nykyisin piirijohtajan titteliä kantava Koivuniemi on ymmärtänyt hyvin myös Salon Erotuomarikerhon aseman jatkuvasti laajenevassa kilpailutoiminnassa.

On hyvä muistaa, että tuolloin tieto kulki ainoastaan kirjepostin välityksellä. Sähköisestä verkosta ei ainakaan kerhon puitteissa osattu edes haaveilla.

Jäsenmääräksi laskettiin 28 erotuomaria, ja se toi mukanaan uuden ja yllättävän pulman: erotuomaritulokkaille ei kyetty järjestämään riittävästi tehtäviä! Niin ne ajat muuttuvat.

Sen sijaan uusien tuomarien tarkkailu kerhon jäsenten omin voimin onnistui tyydyttävästi.

Tarkkailu kuului koulutusketjuun, jolla tähdättiin jäsenistön valmiuksien jatkuvaan kehittämiseen. Vuonna 1994 siihen liittyi rajamiesten kenttäkoulutustilaisuus, jonka veti suuremmillakin kentillä ansioitunut kerhon aktiivi Jouni Lehtiranta.

Johtokunnan pyrkimykset pantiin merkille myös jäsenistössä. Laiminlyönnit loppuivat. Tietysti satojen määräysten joukkoon voi eksyä joku erehdys, mutta vielä 1990-luvun alkua leimannut välinpitämättömyys tuntui olevan lopullisesti ohi.

Toisen vuosikymmenen aikana Salon Erotuomarikerhossa toteutettiin myös sääntömuutos. Se tapahtui vuonna 1988.

Uusien sääntöjen mukaan kerhon syyskokouksessa valitaan kerhon luottamushenkilöt. Varsinaisessa vuosikokouksessa helmikuussa käsitellään mm. edellisen vuoden toiminta ja tilit. Myös sihteeri-rahastonhoitajan tehtävät erotettiin toisistaan.

Tuolloin ajanmukaiseksi todettu päätös on toiminut ilman soraääniä, sillä samat säännöt ovat voimassa myös kerhon 40-vuotisjuhlavuotena.

Meidän heitto Taalintehtaalla

Aina hyväntuulinen Matti Westerlund kuului Salon Erotuomarikerhon alkuvuosien jämptiin ja fiksuun Kemiön osastoon. Matti osallistui aktiivisesti kerhon toimintoihin ja oli esimerkiksi yhden Leningradin reissun ilopillereitä.

Pakko myöntää. Matille oli kertynyt hieman ylimääräistä keskivartaloon, eikä liikkuminen kentällä ollut aina sorjinta mahdollista luokkaa.

Saattoi olla, siis saattoi olla, että Matti kerran jäi Taalintehtaalla hieman tilanteen taakse. Pallo meni sivurajan yli, ja Matti näytti heittoa vasemmalle.

– Kenen heitto, hämmästeli vierasjoukkue?

– Meidän heitto ja pulinat pois, komensi Matti jämäkästi.

Lehtiranta ja Guardiola

Vanhaan hyvään aikaan oli enemmän sääntö kuin poikkeus se, että erotuomaritoiminnan pariin ajauduttiin vahingossa.

Näin kävi myös Salon Erotuomarikerhon kunniapuheenjohtajalle Jouni Lehtirannalle. Jalkapallo kiinnosti nuorta miestä, mutta peliaika Vilppaassa oli kortilla.

– Elettiin vuotta 1969, kun Vilppaan jalkapallolegendoihin kuuluva Onni Tuominen komensi minut yhteen Suomen Cupin otteluun linjamieheksi. Se oli menoa sen jälkeen, muistelee Lehtiranta.

Linjamies on vaihtunut rajamiehen kautta avustavaksi erotuomariksi, mutta asiat eivät sinällään ole muuttuneet. Sääntökirjan mukaan mennään aivan samoin kuin 1960-luvun viime metreillä.

Tuskin Lehtiranta 17-vuotiaana aloittelijana olisi uskonut, minne uusi harrastus kuljettaisi. Kun ura hitaasti mutta varmasti kääntyi nousuun, Lehtirantaa on viety erotuomaritehtävissä ympäri Suomea ja myös maan rajojen ulkopuolelle.

Ensimmäinen näkyvä etappi osui vuoteen 1987, kun Lehtiranta nousi maan korkeimmalle sarjatasolle, silloiseen SM-sarjaan. Nimi muuttui 1990 Liigaksi, mutta Lehtiranta kuului silloin jo pääsarjan vakioviheltäjiin.

– Ensimmäinen otteluni SM-sarjassa oli Reipas–HJK Lahdessa. Lahti ei tuolloin ollut helpoimpia paikkoja erotuomarille. Kun vastassa vielä oli aina tunteita herättävä HJK, keltanokka ei päässyt helpolla, hymähtää Lehtiranta.

Peli sujui kuitenkin nuottien mukaan, sillä Lehtiranta pysyi tukevasti Valioerotuomarien nimilistalla.

Kun Jouni Lehtiranta aloitti erotuomariuransa, miehen hiuslook oli hieman erilainen kuin Veikkausliigan aikoihin.

Jouni Lehtiranta jätti vuonna 1996 ylempien sarjojen kentät miltei kotoisissa tunnelmissa. Inter–Jaro oli Lehtirannan viimeinen ja juhlavasti sadas kamppailu Veikkausliigassa.

Heti seuraavana vuonna lupaavan ja innokkaan Lehtirannan osaaminen sai lisäarvostusta myös Palloliitossa. Liiton toimistosta tipahti tervetullut kirje: määräys rajamieheksi Tanskaan. Siellä odotti kaksi Tanska–Belgia -kamppailua, A-maaottelu ja 21-vuotiaat.

Kun erotuomarit vuonna 1991 jaettiin viheltäviin ja avustaviin, Jouni Lehtirannasta tehtiin avustava. Otteluja riitti etenkin Pohjoismaissa mutta myös muualla. Lehtiranta joutui kuitenkin kokemaan suomalaisten tuomarien hyvin tunteman ”kirouksen”: suuriin jalkapallomaihin eikä isoihin peleihin ole juurikaan ollut asiaa.

– Tuonnehan ne meikäläisiä määräsivät, kauas itään. Kerrankin Armenian reissulle olimme juuttua Moskovan tulliin, mutta erotuomari Mika Peltolan luottokortilla matkaa sentään päästiin jatkamaan. Silloin ei naurattanut, mutta nyt tuollekin muistolle jaksaa jo hymyillä. Ja sai Peltolakin kortilleen katetta oikealta taholta, toteaa Lehtiranta.

Totta kai kansainvälisiin peleihin on osunut hienoja hetkiä. Erotuomarit pääsevät nauttimaan parhaista hotelleista, yksityiskuljetuksista jne.

– Hienoin muisto liittyy johonkin eurocupin otteluun, jossa norjalainen Stavanger kohtasi maailmantähtiä vilisseen Barcelonan. Oli Ronald Koeman, oli

Stoichkovich ja paljon muita. Taisi siellä oli Barcelonan kokoonpanossa myös herra nimeltä Pepe Guardiola, joka sittemmin on tainnut menestyä jonkin sortin valmentajana. Täytyy myöntää, että tuollainen kattaus heijastuu myös vaatimattomaan lippumieheen, hymähtää Jouni Lehtiranta.

Vahdinvaihto Turussa

Lehtirannan viimeiseksi liigapeliksi kotimaassa jäi Turussa vuonna 1996 pelattu Inter–Jaro. Se oli postimiehen sadas peli pääsarjatasolla, joten siihen oli hyvä lopettaa. Ikänsä puolesta hän olisi voinut vielä jatkaa, mutta jalkavaivat pakottivat tällaiseen ratkaisuun.

Kupittaalla nähtiin Salon Erotuomarikerhon kantilta katsottuna määrätynlainen vahdinvaihto. Toisena avustavana erotuomarina toimi nimittäin Mika Koskinen, jonka liigaura oli vasta aluillaan. Myöhemmin Koskinen kuului liigan erotuomareihin ja otti myös Lehtirannalta kerhon puheenjohtajan vaativan pestin.

Koska Jouni Lehtiranta oli ollut perustamassa Salon Erotuomarikerhoa, johtanut sitä kahteen otteeseen, ei hän aktiiviuran jälkeen erotuomareita jättänyt. Lukuisat aiemmat luottamustehtävät erilaisissa koulutusprojekteissa houkuttelivat edelleen.

Lehtirannan opeista ovatkin nauttineet niin piirin kuin myös kerhon aktiiviset erotuomarit.

Kuumia tunteita Napapiirillä

Jouni Lehtirantaan liittyy myös episodi, johon suomalainen jalkapalloilu hakee edelleen vastausta.

Kyseessä oli Rovaniemellä silloisen liigan play off -peli RoPS–MP. Mikkeli sai rankkarin. Pallo pomppi molemmissa tolpissa ja maalivahdin selässä niin erikoisesti, että ratkaisusta käytiin kiivasta keskustelua sekä liigassa että julkisessa sanassa pitkään tapauksen jälkeenkin.Viisasten kiveä ei taidettu koskaan löytää aukottomasti missään.

Salolaista vietiin kuitenkin poliisisaattueessa lentoasemalle, sillä kiihkeät mainingit kävivät turhankin korkeina Napapiirillä.

– Se oli sellainen reissu. Kävin tuon välikohtauksen jälkeen vielä kaksi kertaa tuomarihommissa Rovaniemellä. Kaikki mahdolliset kaunat oli unohdettu niin kaupunginjohtaja Matti Pelttarin kuin RoPS:n toimitusjohtaja Jouko Kiistalan osaltakin. Pelttari oli suuri jalkapalloilun ystävä ja Kiistala kiistattomasti Jalkapallojohtaja isolla Jiillä, muistelee Lehtiranta lämmöllä.

Isä innosti Petteri Karin erotuomariksi

Salon EK:n edustaja kotimaisen liigan ennätysmies

Heikki Kari ja Petteri Kari.

Kaksi nimeä, joita ilman ei salolaista jalkapalloilua voi sivuuttaa.

Heikki ”Steffa” Kari oli pelaajana SalPan ikoni. Kun peliura loppui, Hessu löysi erotuomaritoiminnan. Ikää oli liikaa. Siis liikaa edetä maan ylimpiin sarjoihin.

Onneksi Hessulla oli hihassaan valttikortti. Valttikortin nimi on helppo veikata: poika nimeltä Petteri.

Petteri Kari oli lupaava jalkapalloilijan planttu SalPassa. Ykkösjoukkueeseenkin matka vei mutta vaihtopenkki kutsui liian usein.

Kun nuori mies turhautui ja oli jättää jalkapallokentät, esiin astui kaksi pelastajaa: oma isä ja Jouni Lehtiranta He ehdottivat pelaamisen vaihtoehdoksi erotuomaritoimintaa.

– Niin siinä kävi. Isä innosti, Jopi Lehtiranta näki minussa jotain muuta kuin keskinkertaisen jalkapalloilijan. Hän sanoi kylmästi: Petteri, lopeta potkiminen ja lähde erotuomariksi, muistelee Petteri Kari.

Nyt, 69 kansainvälistä ottelua myöhemmin, Petteri Kari kiittää kotimaan liigan ennätysmiehenä isäänsä ja Lehtirantaa.

– Kunnia heille keille kunnia kuuluu, kumartaa Petteri Kari.

Petterin isä Heikki Kari oli näkyvä jalkapallovaikuttaja Salossa, todellinen jalkapalloihminen henkeen ja vereen: pelaaja, SalPan jaoston aktiivi ja myös erotuomari sekä Erotuomarikerhon toiminnan mies.

Tavoitteena 300 liigaottelua

Kun Petteri Kari aloitti Salon Erotuomarikerhossa uransa, hän tuskin ajatteli kansainvälisiä areenoita tai vuotta 2015.

Entä nyt?

Hän on viheltänyt eniten pääsarjojen pelejä jalkapalloilevassa Suomessa. Hänellä on takanaan 274 liigapeliä. Lukema on kauden 2014 jälkeen.

Petteri Karin etumatka tilastoissa on häkellyttävä. Toisena olevalla Jouni Hyytiällä (Turun piiri) on takanaan 238 pääsarjan peliä. Kolmantena on Mikko Vuorela, 219.

Petteri Kari (kesk.) otti ensiaskeleita maaotteluihin poikien kamppailussa Ruotsia vastaan Tammisaaressa.

Ihmeellisintä kaikessa on se, että Petteri Karin lisäksi myös Mikko Vuorela on kuulunut piskuiseen Salon Erotuomarikerhoon.

Petteri Karin etumatka muihin kasvaa, sillä Hyytiä ja Vuorela ovat jo lopettaneet uransa pillin varressa.

– Olen armeijan miehenä kiertänyt Suomea ja edustanut Salon, Lappeenrannan, Keski-Uusimaan, Hämeenlinnan ja Turun Erotuomarikerhoja. Se, mikä toi minut takaisin Salon kerhoon, on pitkälti siinä, että kaverini Mikko Vuorela oli liittynyt siihen. Toki myönnän toisenkin puolen. Kaikista kerhoista, mihin olen kuulunut, Salon kerho on ollut toiminnoiltaan aktiivisin ja hienoin, heittää 43-vuotias Petteri Kari.

Hän kuului myös 12 vuotta FIFA:n eli kansainvälisen Jalkapalloliiton listoille. Tehtäviä riitti 12 vuoden ajan. Kun ei kakkoskategoriasta tuntunut olevan pääsyä ylemmäs, Petteri Kari päätti antaa tilaa nuoremmille suomalaisviheltäjille.

– Vaikka niin sanottuja ”suuria pelejä” ei kohdalleni osunut, täytyy myöntää että monta hienoa hetkeä olen kv-kentillä viettänyt.

Valioerotuomarikerhon puheenjohtajana toimiva Petteri Kari mietti asioitaan myös kauden 2015 jälkimainingeissa. Työ löytyy yliluutnanttina Pansiossa, perhe ja lapset asuvat Naantalissa. Aikaa liigamatseille kuitenkin riittäisi mutta: ikä alkaa painaa, kuntotestit ottivat päälle vaikkapa viime helmikuussa Espanjan La Mangassa.

– On minulla vielä paloa liigaan. Hulluina vuosina vihelsin pahimmillani jopa kolme ottelua viikossa. Se oli aivan liigaa. Ajatus karkaa väärille raiteille. Minulla on tuo 300 liigapelin raja niin lähellä, että sitä kohti aion kuitenkin kulkea. Se tarkoittaa jatkoa vielä. Niillä mennään, miettii Salon Erotuomarikerhon listahelmi Petteri Kari.

Ammatti armeijan leivissä on kierrättänyt Petteri Karia eri puolille Suomea. Nykyisin koti löytyy Naantalista, josta on helppo pistäytyä Turussa vaikka ostosreissulle.

Jalkapallokentiltä lentopalloverkoille

Salon Erotuomarikerho on kasvattanut komean määrän erotuomareita ja avustavia maan pääsarjaan.

Perustyö ei kuitenkaan jää tähän. Osansa EK:n työstä on napannut myös lentopalloilu.

Sellaiset miehet kuin Henry Nira, Antti Latva ja Kari Partiainen ovat kaikki toimineet lentopallokentillä korkeammalla tasolla kuin jalkapallossa.

Tämä siitä huolimatta, että esimerkiksi Nira palkittiin vuonna 1978 Salon EK:n lupaavana jalkapallotuomarina.

Salosta pois muuttanut Partiainen lukeutuu myös Suomen harvalukuiseen kansainvälisten lentopalloerotuomarien joukkoon.

Nuo mainiot miehet mustissaan

Jalkapallokentillä oli joskus menneisyydessä kaksi kuppikuntaa, jotka erottuivat täysmustina muuten värikkäisiin tamineisin sonnustautuneista pelaajista.

Tärkein mustapukuinen ryhmä oli tuomaristo.

Mutta musta oli myös monen maalivahdin työpuvun väri. Tästä sopii esimerkiksi ”Musta hämähäkki”, kuuluisa venäläisvahti Lev Jashin, joka vartioi nykyään patsasversiona Moskovan Luzhnikin urheilupuistoon vievää väylää. Toki vahdit käyttivät muitakin värejä. Vihreä oli toinen yleinen veräjänvartijan paidan väri.

Oli aika vakuuttava ilmestys, kun esimerkiksi suomalaisten jalkapalloerotuomarien ”Grand Old Man” Martti Hirviniemi juoksi täysmustissaan kentälle. ”Mällin” tukkamuotikin oli sama kuin erotuomarien mannekiiniksi myöhemmin nousseella italialisella Pierluigi Collinalla. Hirviniemi oli Collinan tapaan värikäs persoona ja iso auktoriteetti kentällä. Ottelu pysyi hanskassa ja pelaajat herran kurissa ja nuhteessa.

Tänä päivänä erotuomarit eivät enää ole pelkästään kokomustissa. Vihreällä veralla on väriä kuin sateenkaaressa. Tuomareilla on paitaa jos jonkin väristä. Joukkueet taas tuntuvat nykyään aikaisempaa mieluummin vetävän mustaa päälleen – ainakin vierasväreiksi.

Erotuomarin paidan väriin on jo tottunut. Jotain uutta pisti silmään taannoin keväällä 2015 Turussa TPS:n ja Jazzin välisessä Suomen Cupin ottelussa. Ottelun viheltänyt Pasi Kallio oli ottanut kolean kevätkelin huomioon ja vetänyt tumman pipon päähänsä keltaisen paidan kaveriksi.

Sanotaan, että erotuomari on onnistunut tehtävässään, jos ottelun jälkeen virallisia tarkkailijoita lukuun ottamatta juuri kukaan muu ei kommentoi hänen työtään. Eivät pelaajat eivätkä katsojat.

Tämä kertoo paljaimmillaan sen, että pelaajat ovat olleet pääosassa ja tuomarit huolehtineet, että sovittuja lakeja noudatetaan.

Tämä on helppo allekirjoittaa, vaikka otteluselostuksiin onkin perinteisesti ”kuulunut” pelaaja-arvostelujen ohella myös tuomarien rankkaus. Mutta ellei siihen ole mitään erityistä tarvetta niin puhaltajien nimet kuuluvat parhaiten tilastoon. Lisäksi tuomarien työn arvioimiseen tarvitaan sellaista taitoa ja tietoa, joka ei välttämättä ole jokaisen otteluselostuksia julkisuuteen välittävän hanskassa.

Mutta auta armias, jos jokin menee pieleen.

Silloin tuomarit saavat kuulla kunniansa. Pahimmissa tapauksissa epäonnistuneista puhalluksista tulee elämänikäinen seuralainen.

Mitä tärkeämmästä pelistä on kyse, sitä suurempi on haloo.

Jari Ekberg muistuttaa palkitussa jalkapallon MM-historiassaan ”Kuin taivasta koskettaisi”, että Azerbaidzhanin kansallisstadion on nimeltään Tofik Bahramovin stadion. Bahramov oli se linjatuomari, joka toimi toisena lippumiehenä vuoden 1966 MM-finaalissa Wembleyn stadionilla. Hän nousi hetkessä lajihistoriaan liputettuaan Englannin ja Länsi-Saksan välisessa finaalissa maaliksi Geoff Hurstin tykin. Laukaus osui maalin ylähirteen, putosi suoraan alas ja kimposi kentälle.

Maali vai ei – kas siinä pulma, josta on väitelty jo viisikymmentä vuotta. Kukaan ei vieläkään osaa sanoa varmaksi, kävikö pallo maaliviivan sisäpuolella vai ei.

Hurst huolehti vielä tuon osuman jälkeen Englannille kiistämättömän maalin ja vahvisti Englannin mestaruuden tuloksella 4–2.

Kaksikymmentä vuotta myöhemmin Meksikon MM-kisoissa lajin silloinen ykköstähti Diego Maradona pisti pallon puolivälierässä kädellä maaliin. ”Jumalan käsi” iski niin nopeasti, että esimerkiksi kaukana kentän tasosta, Azteca-stadionin lehdistökatsomossa, sitä oli mahdoton heti tajuta. Ei ennenkuin tv-monitoreissa alkoi pyöriä hidastuksia ja uusintoja.

Mutta maalia ei huomannut kentällä ollut tuomarikaan. Maradonan ympärillä olleet englantilaispelaajat heräsivät ja protestoivat, mutta täysosuma hyväksyttiin.

Joskus vanhaan hyvään aikaan erotuomarit oli puettu jaloista kaulaan asti mustalla. Kun monta kertaa myös maalivahdit kantoivat mustaa paitaa, esimerkiksi kulmapotkutilanteissa saattoi syntyä väärinkäsityksiä. Nykyisin värien kirjomilla kentillä musta väri tuntuukin olevan katoava luonnonvara.

Myöhemmin Maradona paljasti tuulettaessaan maalia seuranneensa samalla syrjäsilmällä, mitä tuomari tekee.

”Onneksi hän ei huomannut mitään”, Maradona selvitti kirjassaan ”El Diego” ja sanoi, että maali tuntui siltä kuin olisi pihistänyt jotain englantilaisten taskusta. Neljä vuotta aikaisemmin käyty Englannin ja Argentiinan välinen Falklandin sota oli vielä tuoreessa muistissa. Itse pelin Maradona teki valmiiksi tehtailemalla vielä toisenkin maalin. Puolesta kentästä lähtenyttä purjehdusta läpi koko englantilaismiehityksen pidetään maailman parhaana maalina.

Argentiina voitti pelin 2–1, ajoi lopulta finaalin asti ja mestariksi kaatamalla Länsi-Saksan 3–2.

Nämä kaksi näkyvää ja isoa kiistakysymystä kertovat raadollisimmillaan sen, minkälaisten ongelmien kanssa erotuomarit painiskelevat kentällä. Jalkapalloerotuomarin on pakko tehdä päätös salamannopeasti sen mukaan, mitä itse ottelun tuoksinassa näkee. Tuota päätöstä voidaan sitten pahimmassa tapauksissa märehtiä vuosikymmeniä, maine ja uskottavuuskin voivat olla vaakalaudalla.

Jalkapallo on pitkään suhtautunut konservatiivisesti sääntöuudistuksiin, mutta viime vuosina on padot saatu auki. Tuomarikaarti on pääsarjatasolla Suomessakin jo jonkin aikaa pystynyt olemaan mikrofonien ja kuulokkeiden avulla kentällä yhteydessä toisiinsa. Maaliviivateknologia tuli ryminällä kuvioihin mukaan Brasilian MM-kisoissa ja suuret eurooppalaiset liigat menevät kovaa perässä. Maaliteknologian suolainen hinta on Suomessa olla iso este kameroiden leviämäiseen. Mestarien liigassa on päätyrajalla maalituomari. MM-Brasilia esitteli maailmalle myös Etelä-Amerikassa jo pitkään käytetyn ”vapaapotkuvaahdon”, nerokkaan ja halvan konstin, millä vapaapotkutilanteissa saadaan muuri kohdalleen.

Entäpä meillä Suomessa?

”Suomessa tuomaritoiminta on hyvällä tasolla”, sanoo Veikkausliigassa pelaavan FC Interin maalivahti Magnus Bahne.

Jos jotain, niin Bahne kuitenkin kaipaa hieman enemmän ymmärtämystä pelaajien tunnereaktioihin, ei pelkkiä kortteja.

Myös Ruotsissa pitkään pelannut Bahne niputtaa naapurin Allsvenskanin tuomarit suunnilleen samalle tasolle kuin suomalaiskollegat. Pikkuista eroa Ruotsin hyväksi tulee siitä, että siellä on liigaa puhaltamassa muutamia ammattituomareita.

HANNU PATANA

Kirjoittaja on eläkkeellä oleva urheilutoimittaja, joka Turun Sanomissa teki paljon työtä mm. lempilajinsa jalkapalloilun parissa.

Futsal ottaa oman paikkansa

Vuosi 1999 toi Salon Erotuomarikerhoon uusia tuulia. Kerho järjesti ensimmäistä kertaa futsalin erotuomarikurssit.

Etelä-Amerikasta aikanaan liikkeelle lähtenyt laji oli kaupungissa ja itse asiassa koko Suomessa suhteellisen tuore ilmiö. Tosin sitä pelattiin enemmän tai vähemmän hupimielessä jo 1980-luvulla, mutta järjestäytyminen käynnistyi vasta vuonna 1994.

Suomen Palloliitto otti futsalin huostaansa vuonna 1997, jolloin laji alkoi tosissaan kasvattaa suosiotaan maassa.

Salossa esteenä olivat ennen muuta tilat. Sääntöjen vaatimukset täytti vain Salohalli. Vuonna 1998 valmistuneen upean urheiluhallin varauslista oli ilman uutta lajitulokastakin ahdettu täyteen.

Futsalin maaottelussa Suomi–Unkari Salohallissa koettiin mukavia hetkiä. Salon EK:n Arttu Kyynäräinen (vas.) ja kerhon kasvatti Tuomas Määttä (oik.) kuuluivat kaksiosaisen tapahtuman tuomaristoon.

Futsalilla on Salossa innokkaita harrastajia, mutta taso ei vielä päätä huimaa. Huippuluokan peliä on tarjottu maaotteluissa, joissa viimeisin käytiin helmikuussa 2015 Salohallissa, Suomi–Unkari.

Futsal valtasi kuitenkin Salon, joten tuomareita piti kouluttaa myös kaupungin omassa kerhossa.

Äkkisuosioon futsal ei kuitenkaan Salossa noussut. Esimerkiksi vuonna 2003 futsalin tuomariasettelijana kerhossa toiminut Juuso Peltomäki määräsi viheltäjiä vain runsaaseen 80 tehtävään.

Tahti muuttui kuitenkin nopeasti. Kun vuonna 2004 Salon EK:n jäsenille kertyi eri kentillä tehtäviä yli tuhat kappaletta, yhtenä syynä tähän oli nimenomaan futsal. Turnausmuotoisina pelatut futsalin sarjat lisäsivät tarvetta moninkertaisesti.

Cupin finaalien tuomarit Salon EK:sta

Myös jalkapalloilussa tapahtui.

Kerhon toimintakertomus vuodelta 1997 joutui valitettavasti toteamaan, että jäsenistöstä ei löytynyt yhtään valioerotuomaria. Jouni Lehtiranta jätti pääsarjojen kentät sadan pelin juhlittuna viheltäjänä jalkavaivojen takia, eikä takaa heti noussut listoille uusia nimiä.

Lehtirannan jäähyväiset erotuomarina suomalaiselle pääsarjajalkapalloilulle nähtiin Turun Kupittaalla ottelussa Inter–Jaro, jossa toisena avustavana nähtiin sopivasti Salon EK:n uusi nouseva kyky Mika Koskinen.

Kerhon muistolahjan juhlapelissä Lehtirannalle luovutti syyskirpeällä kentällä Heikki Kari.

Seuraavalla kaudella kuitenkin jysähti, sillä valtakunnan ehdottomiin huipputuomareihin lukeutunut Mikko Vuorela Lohjalta liittyi Salon Erotuomarikerhoon.

Vuorelaa arvostettiin kotimaassa, ja hänen nimensä löytyi myös Kansainvälisen Jalkapalloliiton FIFA:n listoilta.

Vaikka Vuorela asui edelleen Lohjalla, hän muisti aina liigapeleissä mainita kuuluttajille, että ”erotuomari Mikko Vuorela tulee Salon Erotuomarikerhosta”.

Selvää oli, että tuo kaikki oli erinomaista mainosta pienelle kerholle eri puolilla maata.

Vuorela siirtyi salolaiskerhoon lähinnä siksi, että hänen kotikulmillaan Länsi-Uudenmaan kerhon toiminta oli vajonnut pohjiin. Sama syy, tosin toiseen suuntaan, oli vaikuttimena myös muutama vuosi myöhemmin, kun Mikko Vuorela palasi juurilleen: erotuomaritoiminta tutussa piirissä oli vilkastunut, ja Vuorela halusi lähteä kehittämään sitä.

Vuoden 1999 syksy nosti Salon Erotuomarikerhon tunnettavuuden uusiin mittoihin. Suomen Cupin finaaleissa Helsingin Olympiastadionilla sattui nimittäin harvinainen tapaus: miesten finaalien erotuomarit kuuluivat samaan kerhoon, Salon Erotuomarikerhoon.

Mikko Vuorela tuomitsi miesten finaalin Jokerit–Jaro, jossa myöhemmin jalkapallokentiltä vetäytynyt Jokerit kukisti pietarsaarelaiset maalein 2–1. Pikkufinaalissa oikeutta jakoi Mika Koskinen. Siinä vastakkain olivat Viikingit Helsingistä ja Rakuunat Lappeenrannasta. Voitto jäi pääkaupunkiin.

Mutta se, että Suomen cupeissa vihelsi kaksi erotuomaria piskuisesta salolaiskerhosta. Olihan se poikkeuksellista.

Ei ollut mikään suuren luokan ihme, että Salon Urheilun Ystävät 60 palkitsi omassa tilaisuudessaan kerhon siitä ansiokkaasta työstä, jota se oli yli 20 vuotta tehnyt salolaisen jalkapalloilun hyväksi.

Hyvällä syyllä voidaan sanoa, että Salon Erotuomarikerholla on näyttävät perinteet Olympiastadionilla. Jouni Lehtiranta nimittäin vihelsi maineikkaalla areenalla finaalin vuonna 1995. Silloin pokaalin kohotti korkeuksiin MyPa, joka kukisti Jazzin niukasti 1–0 Sami Hyypiän tekemällä maalilla.

Lehtirannan esitykset maineikkaan kilpailun loppuotteluissa eivät rajoittuneet vuoden 1995 syksyyn. Hän nimittäin viihtyi tunnelmassa myös avustavan roolissa, kaiken lisäksi jopa harvinaisesti kahteen kertaan! Vuodet olivat 1984 ja 1989 ja peleinä HJK–Kuusysi (2–1) ja KuPS–Haka (3–2).

Samaan Salon EK:n joukkoon voidaan lisätä myös Taisto Mäkelä, vuoden 1976 finaalin oikeudenjakaja. Toki hän kuului tuolloin Hämeenlinnan kerhoon, mutta vain vuotta aiemmin Mäkelä toimi ”kummina”, kun Salon Erotuomarikerho perustettiin.

©Jussi Eskola

Myös pelaajat arvostivat Mikko Vuorelan tekemisiä kentällä. Pelaajayhdistys valitsi Vuorelan vuosina 1997 ja 1998 Vuoden liigaerotuomariksi.

Juniorien arvokilpailuista on mainittava nuorten Pohjola-turnaus, piirien välinen kilpailu. Vuonna 1996 sen tuomaristoon kutsuttiin Salosta Mika Koskinen ja vuonna 2001 Markku Yli-Alho. Koskinen valittiin turnauksen parhaaksi erotuomariksi, ja epäilemättä hän loi silloin pohjan jatkovuosien nousulleen.

Kruten pytty rantautui Saloon

Vaikka kerhon kärkinimillä kulki lujaa, perustaa uhkasi rapautuminen. Esimerkiksi vuonna 1996 peruskurssille ei ilmaantunut ensimmäistäkään osanottajaa.

Johtokunta huolestui ja syystä. Koko kerhon toiminta-ajatus oli taas kerran kaatumassa. Perustamisen kantavana teemana oli ennen muuta se, että Salossa ja lähikunnissa pelattaviin otteluihin tuomarit aseteltaisiin Salon EK:sta.

Nyt tämän kanssa riitti ongelmia enemmän kuin tarpeeksi. Tilannetta pelastivat ratkaisevasti muutamat ottelusta toiseen kiirehtineet aktiivit, mutta tässäkin piili tietty riski: oli vaara, että ylikuormitus veisi heiltä innostuksen.

Markku Yli-Alho nousi 1990-luvulla lupaavien erotuomarien joukkoon ja tuomitsi mm. Pohjolaturnauksessa. Kun ura ei edennyt toivottua vauhtia, Yli-Alho on vaikuttanut voimakkaasti kerhon hallituksessa.

Aallonpohjasta noustiin kuitenkin nopeasti. Vuosikymmenen lopulla jäsenmäärä kasvoi ratkaisevasti, ja alueen tilanne saatiin hallintaan.

Vuonna 1996 kerhossa käynnistyi perinne, joka jatkuu tänä päivänäkin. Jatkokurssille luennoitsijaksi kutsuttu suomalainen erotuomarilegenda Georg Krutelew nimittäin lahjoitti Salon Erotuomarikerholle kiertopalkinnon, Kruten Pytyn.

Ensimmäisen siihen kaiverrutti nimensä ”tunnollisena erotuomarina” Tero Järvinen. Sen jälkeen sen kylkeen on ilmestynyt tuttuja nimiä niin tiuhaan tahtiin, että vuonna 2014 tilat loppuivat. Pokaalin lentoa se ei kuitenkaan katkaissut, sillä johtokunnalla on aina keinonsa.

Pokaali jatkaa nyt kiertoa uuden jalustan ja nimilaatan kannattamana.

Kruten Pyttyäkin pidemmän retken kerhon kausijuhlissa on tehnyt Jopin Pytty. Sen isänä on tietenkin kunniapuheenjohtaja Jouni Lehtiranta, joka ojensi nimikkopalkintonsa ensimmäistä kertaa vuonna 1985 lupaavalle Marko Lindholmille.

Pumpputurnauksesta uusi piristysruiske

Junioriturnaukset ilmestyivät aikanaan kerhon vuosikiertoon lähinnä siksi, että osanottomaksuista ja oheismyynnistä kyettiin keräämään varoja varsinaiseen toimintaan. Totta kai niistä kehiteltiin myös tapahtuma, jossa uudet tuomarit saivat ylimääräistä oppia kokeneempien kerholaisten valvovan silmän alla. Talouden tasapainottaminen oli kuitenkin tärkein motiivi.

Harmi vain, että yhä useammat ja useammat seurat olivat havainneet saman eli vastaavia turnauksia ilmestyi maahan kuin sieniä sateella.

EK:n turnaus jäi niiden jalkoihin. Joukkueet eivät innostuneet siitä, ja vuonna 1996 Kultapossu-turnaus peruuntui.

Eipä kuitenkaan hätää. Juniorien sijasta Salon Urheilupuistoon houkuteltiin vuonna 1997 hieman vanhempia pelaajia. Palloliiton 90-vuotisjuhlavuoden kunniaksi polkaistiin pystyyn Salo-päivien yhteydessä toukokuussa uusi turnaus.

Pumpputurnaus herätti alkuvaiheissaan hämmästystä ja jopa epäluuloa. Kesäinen tapahtuma on kuitenkin vakiinnuttanut asemansa, ja sitä odotetaan innolla sellaisissa piireissä joissa jalkapalloilu on enemmän hauska kuin vakava asia.

Sen nimeksi vakiintui jatkossa Pumpputurnaus. Nimen keksi Jarmo Laakso.

Lähtökohta taisi olla siinä, että pelit pelattiin pienillä, ilmatäytteisillä laidoilla rajatuilla kentillä.

Kokeilu onnistui toimeliaan Mikko Leinon ansiosta niin hyvin, että kentillä on paria poikkeusta lukuun ottamatta pelattu vastaava turnaus joka vuosi.

Syystä tai toisesta mielenkiinto jalkapalloa kohtaan noina vuosina kulki laskevaa käyrää. Esimerkiksi perinteikkääseen Kuntasarjaan lähti kerran mukaan vain viisi joukkuetta. Tämä tiesi takaiskua myös Erotuomarikerholle, joka menetti merkittävästi tuloja. Jäsenistö oli tuominnut kuntasarjaa osittain talkootyönä ja palkkiot menivät kerhon tilille lähinnä koulutusta varten.

Ilmatäytteisillä kentillä käytävä Pumpputurnaus saavutti nopeasti harrastejoukkueitten suosion. Se oli osanottomaksuineen tervetullut lisä myös kerhon taloudesta vastaaville.

Kun futsal Juuson löysi...

Futsalin ajautumisesta Suomeen ja etenkin Saloon on monta tarinaa. Yhden niistä kertoo entisen Suomusjärven seurakunnan kirkkoherran virasta eläkkeelle jäänyt Juuso Peltomäki.

Juusohan toimi pitkään jalkapallon parissa Suomusjärvellä, ja totta kai aktiivinen mies nähtiin ennen pitkää myös Salon Erotuomarikerhon toiminnoissa.

– Suomusjärven nuorten jalkapallo jäi minun hoitooni 1980-luvun lopulla tai 90-luvun alussa. Tuohon aikaan paikallislehti Ykkössanomat järjesti nuorten jalkapallosarjan. Osanottajina olivat Sammatti, Karjalohja, Suomusjärvi, Nummi ja Pusula, muistelee Peltomäki

Tulokset eivät suomusjärveläisittäin välttämättä olleet kovin hyviä, sillä pian Juuson nuoret alkoivat vaatia myös harjoituksia – ei vain pelailla pari kertaa viikossa keskenään.

Peltomäki tietenkin taipui pyyntöihin, ja harjoituksia pantiin pystyyn.

– Jossain vaiheessa 90-luvulla alettiin käydä turnauksissa Karkkilan hallissa. Aluksi se oli aika kovaa, kun pelattiin pienen kunnan porukalla seurajoukkueita vastaan, hymähtää Juuso Peltomäki.

Noihin aikoihin Peltomäki ryhtyi pitämään talviharjoituksia Suomusjärven urheilutalolla. Juuson mukaan ”ne nyt olivat mitä olivat, sali oli pieni ja lapsia paikalla jotain parikymmentä kerrallaan”. – Pelasimme kumitossuissa kolme

Suomusjärven pikkusalista salolainen futsal on siirtynyt kelpo puitteisiin, joskin Salohalli on edelleen ainoa kansainväliset mitat täyttävä areena.

vastaan kolme pehmopallolla pieniin maaleihin. Tästä kuitenkin jäi tapa pelata jotain jalkapallon tyylistä peliä talvisin sisällä puulattialla, sanoo Peltomäki.

Mutta eteenpäin.

Suomusjärven koulu valmistui vuonna 1998. Sinne hankittiin alun alkaen käsipallomaalit kunnan ja seurakunnan yhteistyönä; toinen omisti toisen, toinen toisen.

Suomusjärven kirkko täytti 150 vuotta vuonna 1999. Juhlallisuuksiin kuuluivat myös jalkapalloturnaukset kolmessa sarjassa.

– Samana talvena viimeistään pelattiin Suomusjärven koulussa salifutisturnauksia. Tähän lajiin kirjoitin säännöt. Kyse oli siitä, että sali oli liian pieni varsinaiseen futsaliin, mutta siellä pystyttiin pelaamaan sääntöjä soveltaen. Sitä paitsi itse laji, futsal, se teki vasta tuloaan Suomeen näihin aikoihin, huomauttaa Juuso Peltomäki.

Hänen mukaansa olisi varmasti liioiteltua väittää, että nämä Suomusjärven koululla järjestetyt salifutisturnaukset olisivat olleet minkäänlainen alkusysäys Salon seudun futsalille.

– Minulle ne toki olivat. Kun Salossa järjestettiin ensimmäiset futsaltuomarikurssit, olin mukana. Eipä siellä montaa muuta ollut, Keimo Suominen kuitenkin.

– Yhteenveto? Miten löysin futsalin? Hmh. Eiköhän se ollut futsal joka löysi minut ja meidät. Tätä edesauttoi, että Suomusjärvellä oli harjoiteltu ja pelattu samankaltaista peliä jo aika pitkään, aprikoi aina hyväntuulinen Juuso Peltomäki.

Nimekkäitä vierailijoita

Salon EK:n koulutustilaisuuksista ovat yleensä huolehtineet SPL:n Turun piirin kouluttajat.

Kerho on kuitenkin omien yhteyksiensä kautta pystynyt hankkimaan luennoitsijoita myös muualta. Kun katsoo suomalaisen erotuomarin silmälasien läpi tätä nimilistaa, ei voi muuta kuin ihmetellä ja kiittää!

Onpahan ollut tasoa: Palloliiton Heikki-Lauri Tuominen, kansainvälinen erotuomari Kaj Natri, kansainvälinen erotuomari Martti ”Mälli” Hirviniemi, kansainvälinen erotuomari Simo Ruokonen ja kruununa suomalainen Mr. Erotuomari Georg Krutelev.

Turun suunnalta tietoa ovat kantaneet vaikkapa yli 200 liigaottelut Jouni Hyytiä ja Palloliiton toiminnoissa ansioitunut monen toimen Heikki Grönlund.

Talous pysynyt aina tasapainossa

Rahan keruuseen kehitetty monenlaisia ideoita

Erotuomarikerhon talous on läpi vuosien pysynyt hyvin tasapainossa. Ansio tästä kuuluu idearikkaalle hallitukselle, aktiiviselle jäsenjoukolle ja tietysti tarkoille rahastonhoitajille. Heidän kohdallaan vaihtuvuus on ollut hämmästyttävän pientä, sillä koko aikana Matti Lehtinen, Olavi Tuominen ja Juha-Matti Koskinen ovat hoitaneet finanssipuolen.

Lehtinen muistelee, että alkuvuosina ei itse tuomaritoiminnan ja pienimuotoisen koulutuksen lisäksi panostettu juuri muuhun. Mitä nyt jokunen saunailta silloin tällöin järjestettiin jäsenten mielen virkistykseksi.

Matti Lehtinen (vas.), Juha-Matti Koskinen ja Olavi Tuominen ovat huolehtineet siitä, että Salon Erotuomarikerhon kassa on pysynyt kunnossa 40 vuoden aikana niin tyynessä kuin myrskyissäkin.

– Hieman yllättävältä varmaan tuntuu se, että suurin ”murhe” silloin oli, miten järjestetään tehtäviä tasapuolisesti. Kaikki kun halusivat mahdollisimman runsaasti vihellyksiä tai liputuksia, hymähtää Matti Lehtinen.

Rahaa kassaan kertyi alkuvaiheissa pääosin jäsenmaksuista ja otteluveroista. Menopuolesta huolehtivat muutkin kuin kerhon omat toiminnot. Piiri ja liitto vaativat omat maksunsa, ja myöhemmin kuvaan ilmestyi myös Suomen Erotuomarikerhojen Liitto.

Kun toiminta kasvoi, myös menopuoli paisui. Omien erotuomarien kouluttamiseen ja kehittymiseen kiinnitettiin entistä enemmän huomiota. Heitä innostettiin jatkokoulutuksiin, joiden kustannuksiin kerho mielellään osallistui.

Hallituksen oli puolinainen pakko miettiä ylimääräisiä tulonlähteitä. Niitä ei liian kanssa ollut tarjolla.

Jossain vaiheessa heräsi ajatus oman junioriturnauksen järjestämisestä. Kun siihen saatiin yhteistyökumppaniksi Postipankki, edellytykset Kultapossuturnauksen menestymiseen oli luotu, toteavat Olavi Tuominen ja Juha-Matti Koskinen.

Turnausten kannattavuus huomattiin myös seuroissa, ja niitä ilmestyi pikku hiljaa Suomeen yli tarpeen. EK luopui omastaan suosiolla.

Myöhemmin turnausperinne jatkui aivan uudella tasolla. Pystyyn potkaistiin Pumpputurnaus. Se elää edelleen ja on tarkoitettu harrastelijajoukkueille.

Turnaus pelataan pienillä, ilmatäytteisillä minikentillä. Se on koonnut viime vuosina Urheilupuistoon maksimimäärän eli parisen kymmentä innostunutta joukkuetta.

Kristiina Koskinen (vas.) ja Aila Tuominen hoitelivat ansiokkaasti buffettia, kun Erotuomarikerho järjesti omia junioriturnauksiaan. Kesän 2015 Pumpputurnauksessa rouvat kävivät katsastamassa, miten hommat nykyisin sujuvat. Melkein yhtä hyvin kuin silloin joskus ennen.

Kuntasarjaa läpi kerhon historian

Koko Suomessa harvinainen jalkapalloilun kuntasarja on merkinnyt paljon Salon Erotuomarikerholle. Sarja työllisti jäsenistöä erittäin pitkään, aina Salon suureen kuntaliitokseen asti eli vuoteen 2009.

Taloudellisesti sen merkitystä ei voi eikä saa aliarvioida. Sarjaa vihellettiin joko kerhon piikkiin tai välillä siten, että viheltäjä vei palkkiosta osan ja kerho osan. On sitten ollut kysymys ”kerhoverosta” tai muusta järjestelystä, pottia on jaettu sopuisasti kerhon ja jäsenten kesken.

Kuntaliitoksen jälkeen sarjaa ryhdyttiin pelaamaan Salon Mestaruussarjana. Siihen ovat voineet osallistua hyvinkin vapaamuotoiset joukkueet: kaveri-, harraste- ja työpaikkajoukkueet jne. Sarjan suosio on kestänyt.

Järjestelyvastuu Mestaruussarjasta on kokonaan Salon Erotuomarikerholla.

Pitkään erotuomarina ja sen jälkeen kerhon johdossa toiminut Juha-Matti Koskinen on Lehtisen ja Tuomisen jälkeen huolehtinut siitä, että talouskuri kerhossa pitää.

Hän myöntää, että erotuomarien arvostuksessa olisi kohentamista.

– Jalkapallosarjoja ei pelattaisi ilman erotuomareita, joten yhteiskunnallakin on tietty vastuu erotuomaritoiminnasta. Salon kaupunki myöntää kerholle koulutusavustuksia, mutta varsinaista toiminta-avustusta emme saa. Koulutuksen rahat ovat tervetulleita ja ansaittuja. Salon Erotuomarikerho pyrkii tarjoamaan kaikille halukkaille jäsenille mahdollisimman paljon täydentävää koulutusta, korostaa Juha-Matti Koskinen.

Koskinen ja Olavi Tuominen ovat hoitaneet EK:n nimissä paljon muutakin kuin tuomarihommia ja talouspuolta. Koskinen kuului pitkään piirin erotuomarivaliokuntaan. Tuomisen vastuulle kuului aikanaan niinkin harvinainen luottamustehtävä kuin bussin kuljettaminen. Taksimies Tuomisen ammattitaitoa tarvittiin, kun kerho matkasi maaotteluihin tai omiin kerhomatseihinsa Hämeenlinnaa ja Helsinkiä vastaan lainabusseilla.

Liigatuomarista kerhon pomoksi

Mika Koskinen kiittää joukkojensa yhteishenkeä

Vaikka Salon Erotuomarikerho on ehtinyt jo 40 vuoden ikään, sillä on ollut vain kolme puheenjohtajaa. Jouni Lehtiranta aloitti 1975, mutta hän keskittyi vuoden 1979 jälkeen omaan, sittemmin hienoksi osoittautuneeseen erotuomariuraansa.

Jopin jälkeen Harri Sulonen hoiti hommia 1980–1988 ja 1994–1996. Lehtiranta palasi nuijan varteen vuosiksi 1997–2003, kunnes Salon EK siirtyi sulavasti Mika Koskisen aikaan.

Mika Koskinen on loistava esimerkki sitoutumisesta erotuomaritoimintaan. Rivijäsen, menestyvä valioerotuomari ja aktiivisen erotuomarikerhon idearikas puheenjohtaja.

Koskinen luonnehtii luottamustehtäviään itsestään selvyyksinä.

– Meillä on aina ollut kivaa ja saman henkistä porukkaa. Tämä on näkynyt kaikissa toiminnoissa. Jokainen tajuaa, mistä on kysymys. Ensinnäkin meillä on tavoitteellinen ryhmä, joka haluaa edetä erotuomariurallaan. Toisaalta meillä on se ruohonjuuritason porukka, joka haluaa viettää aikaa jalkapallon eli yhteisen harrastuksen parissa, kiittelee Koskinen.

Sirkkulan koulun rehtorina toimiva Mika Koskinen on itse asiassa kerhon ”petturi”. Hän nimittäin aloitti erotuomarihommansa Porissa vuonna 1992 käymänsä alkeiskurssin jälkeen. Se sai jatkoa 1993 Raumalla, minne opettajaksi opiskellut Koskinen oli muuttanut. Ganalin rannalla hän ehti kasvaa III divisioonan tuomariksi.

Vuonna 1995 koitti vihdoin muutto takaisin kotikaupunki Saloon. Samaan kesään osui ensimmäinen peli II divisioonassa.

– Valioerotuomareihin nousin Millenniumin vuonna 2000 ja toimin ryhmässä vuoteen 2010 asti. Hienoa aikaa. Joku olisi ehkä pessyt jälkipyykkiä hieman enemmänkin viisi vuotta sitten. Itse annoin päättäjien ratkaisun olla ja mennä. Muistelen noita aikoja edelleen nautiskellen, kuittaa Koskinen aikaa, jolloin valtapeli iski suomalaiseen erotuomaritoimintaan turhankin jykevällä kouralla.

Mika Koskinen itse pelasi Rauman Pallossa ja SalPassa lukuisia Kakkosen tai II divisioonan pelejä. Tilille kertyi myös yksi 15-vuotiaitten maaottelu, Suomi–Ruotsi vuonna 1985.

– Pelaajaurasta on valtavasti hyötyä erotuomarin hommissa. Kun on omaa peliuraa, ymmärtää taktiikkaa ja ymmärtää pelaajien mielenliikkeitä. Kaiketi siinä oma pelisilmäkin on kohdallaan, kun joutuu tekemään pikaisia ratkaisuja, miettii Koskinen.

Pelaajasta erotuomarin rooliin

Entisiä pelaajia näkyy pillin varressa kovin harvoin. Yksi syy siihen on varmaan se, että päätös roolin vaihtamisesta pitäisi tehdä varhain. Ei yli 30-vuotiaasta enää ehdi kehittyä kansainvälisen erotuomarin osaan sopivaa tyyppiä.

Mika Koskinen itse ja myös Salon EK:ssa alkuoppinsa saanut Petteri Kari ovat hyviä esimerkkejä järkevästä uravalinnasta: kumpikin tunsi, etteivät rahkeet riitä pelaajana tarpeeksi ylös. Erotuomarina ne riittivät.

Tosin Koskisen kohdalla ratkaisuun vaikuttivat myös jatkuvat loukkaantumiset.

– Täytyy muistaa, että ex-pelaajista taistelevat myös seurat. Nekin haluavat kokemusta vaikkapa junnuvalmennukseen. Toisaalta pelaajilla on varmaan

omat muistikuvansa erotuomareista. Olen kuullut monta kertaa sanonnan ”ei vois vähemmän kiinnostaa” ennen muuta vanhojen pelaajien suusta, hymähtää Koskinen.

Mika Koskisen uraan erotuomarina mahtuu 45 liigapeliä, noin 120 Ykkösen matsia, yli 80 Kakkosen kamppailua ja puolen kymmentä poikien maaottelua.

Kohokohtia?

– Varmaan ensimmäinen tehtävä avustavana. Se oli Turun ensimmäinen paikallispeli liigassa eli Inter–TPS. Paikalla hurrasi yli 8000 fanaattista turkulaiskatsojaa, erotuomarina Jouni Lehtiranta, avustavina minä ja Esa Vehviläinen Turusta. Aikamoinen fiilis ja hyvin meni, muistelee Mika Koskinen.

Limboja?

– Onneksi ei niitä kertynyt. Yksi peli kuitenkin muistuu mieleen eli Lahti–HJK. Se taisi olla vielä tv-peli. Lahtea valmensi Harri ”Hape” Kampman ja HJK:ta Keith ”Keke” Armstrong. Siinä pääsi syntymään teknisellä alueella joku tappelun poikanen. Sen jälkeen oli maalaispojilla (avustavina Salon EK:n Niko Aalto ja turkulainen Esa Vehviläinen) hankaluuksia saada matsi takaisin hanskaan, arvioi Mika Koskinen jo rauhallisin mielin.

Peli keskeytyi Teijolla

Salonseutulaisissa jalkapallopiireissä on iät ja ajat kiertänyt taru, jonka mukaan Teijon kentällä jalkapallopeli on keskeytetty poikkeuksellisesta syystä: kentän läpi kulki hautajaissaatto kohti hautausmaata.

Matti Blomqvist vahvistaa tämän. Blomqvist tuomitsi aikoinaan 1950-luvulla lähes yksin Salon ja ympäristön pelejä. Teijolle hän sai kyydin ystävältään kun omaa autoa ei ollut. Matkakorvauksista ei juuri kukaan puhunut mitään.

– Totta se on. Pelit olivat yleensä sunnuntaisin ja kirkonmenojen aikaan. Silloin tuli tuollaisia outoja yhteensattumia, muisteli Matti, jonka lisäksi ahkeriin erotuomareihin lukeutui 1950-luvulla Ilmo Autio.

Moniin murheisiin Teijolla törmättiin vielä 1980-luvullakin. Silloin pallo eksyi enemmän kuin kerran matsissa mereen, joka lainehti aivan toisen maalin takana.

Veneellä haettuna se aina löytyi – ehkä joskus uimallakin.

Yhteispelillä hyviin tuloksiin

Suomen Palloliiton Turun piirin puheenjohtaja Heikki Grönlund on seurannut Salon Erotuomarikerhon vaiheita kerhon syntymästä lähtien. Ei ihme, sillä Grönlund on lajin monitoimimies, jolla on näyttöä myös erotuomaritoiminnasta: erotuomari, Turun kerhon puheenjohtaja, piirin erotuomarivaliokunnan puheenjohtaja, erotuomaritarkkailija ja paljon muuta.

Grönlund on erittäin tyytyväinen tapaan, jolla erotuomariasiat hoituvat ja ovat jo pitkään hoituneet piirin alueella.

– Turun kerho hoitaa oman alueensa, ja Salon kerholla on määrätty alueensa. Tämä on yksinkertainen ja toimiva systeemi, kehuu Grönlund.

Hän muistuttaa, että Salon Erotuomarikerhon koulutustyö on tuottanut hyvää tulosta. Salosta on noustu paitsi Valioliigaan niin myös kansainvälisille kentille.

Tärkeänä Grönlund näkee myös sen, että piiri on koko ajan kyennyt nostamaan palvelutasoaan tuomariasioissa. Sami Kattelus hoitaa Yliopistonkadun toimistossa päätoimisesti juoksevia asioita, ja lisävoimaa saadaan oto-pohjalla toimivista henkilöistä – nykyisin myös futsalin puolella.

– Kaiken kaikkiaan tuomaritilanne piirin alueella on parempi kuin vuosiin. Tosin Salossa on esiintynyt pieniä ongelmia. Turussa on ollut jopa niin uusi ja outo tilanne, että alkeiskurssille on syntynyt pientä ylitarjontaa, hämmästelee Heikki Grönlund.

Palloliiton Turun piirin puheenjohtaja Heikki Grönlund on erittäin tyytyväinen tavasta, millä piirin erotuomarikerhot hoitavat työnsä.

Piirin ja kerhojen välinen yhteistyö on sujunut kitkattomasti. Pari kertaa on ollut ohimeneviä erimielisyyksiä. Niistäkin on selvitty kätevästi kokoontumalla yhdessä pöydän ääreen. Grönlundin mukaan lopputulos on aina ollut sellainen kuin pitikin: ratkaisu on ollut sekä erotuomarien että piirin mieleen.

Grönlund korostaa sitä, että Turun piiri pysyy hyvin nykyajan haasteissa mukana. Esimerkiksi hän nostaa vaikka naiserotuomarien tason ja määrän: Turun piiri on maan kärkiluokkaa.

Myöskin futsalissa tilanne on sellainen, että tehtävät sujuvasti myös saleissa.

– Salon Erotuomarikerhollakin on esittää sekä naisten kentille että futsaliin tasokkaita tuomareita.

Se kertoo pelkästään hyvää 40-vuotiaasta kerhosta, päättää SPL:n Turun piirin puheenjohtaja Heikki Grönlund.

Tanskalainen FIFA-erotuomari Kim Milton Nielsen (kesk.) pysähtyi vaihtamaan kuulumisia Salon EK:n Sami Keto-ojan (oik.) ja Harri Sulosen kanssa. Yllättävä kohtaaminen nähtiin jalkapalloilun EM-kisoissa Portugalin Portossa vuonna 2004.

Viisas ottaa oppia virheistä

Kun ensin opettelee, sitten ottaa oppia virheistä ja taas opettelee, niin hyvää-hän siitä tulee. Juuri noin on käynyt Salon Erotuomarikerholle.

Kerho loi 30 ensimmäisen vuoden aikana toiminnalleen niin vankan pohjan, että 2000-lukua on pystytty laskettelemaan tietyllä rutiinilla. Paikalleen kerho ei kuitenkaan ole jämähtänyt. Johtokunta on seurannut valppaana, mitä kentällä tapahtuu. Jos on ollut tarvetta uusiutumiseen, niin siihen on lähdetty avoimin mielin.

Otetaan esimerkiksi vaikka jalkapalloilun kuntasarja. Kun mainio perinne jäi suuren kuntaliitoksen maininkien alle, Salon Erotuomari järjesti pelejä kaivanneille harrastajille uuden sarjan.

Syntyi Salon Mestaruussarja. Se on pyörinyt vuodesta 2010 ja kerää pääsääntöisesti maksimimäärän eli 12 joukkuetta kaupungin eri kentille.

Kuten aiemmin on todettu, kerhon vuosittaiset ottelumäärät ovat kasvaneet vuosikymmenten aikana mahtaviin lukuihin: yli tuhannen tehtävää vuodessa.

Pidentynyt jalkapallokausi, lisääntyneet turnaukset ja futsal ovat suurimmat tekijät tällaiseen kehitykseen.

Erotuomarikerhon päällimmäinen murhe onkin jo pitkään ollut se, miten vastata kysyntään. Omat voimat eivät ole riittäneet, vaan apua on salolaisten seurojen harmiksi jouduttu pyytämään turhan usein Turun puolesta.

Monta kertaa tilanne on keväällä vaikuttanut lupaavalta, mutta taivas on tummentunut kauden vanhetessa. Peruskurssilaisten into on laantunut kesken kaiken, ja monet kerhon jäsenet ovat joutuneet urakoimaan yli tarpeen.

Turun suunnalta näytetään valoisampia merkkejä. Siellä peruskursseille on esiintynyt jopa ylitarjontaa osanottajista. Tällaista trendiä odotellaan myös Saloon.

Yhteistyön valitettava loppu

Salon ja Turun Erotuomarikerhot ovat aina eläneet sopuisaa rinnakkaiseloa. Jos piirin kanssa on syntynyt kädenvääntöä, kerhot ovat yhteistuumin lähteneet ajamaan asiaansa.

Esimerkiksi kun vuonna 2005 piirin uusi palkkiomaksukäytäntö ja tuomariasettelu herättivät keskustelua, synnytettiin ratkaisu joka palveli sekä piiriä että erotuomareita.

Vuonna 2006 suuritöinen asettelu siirtyikin Salosta Turkuun, ja viimeisinä asettelua Salossa hoitaneet kerhon moniosaajat Mika Koskinen ja Markku Yli-Alho huokaisivat helpotuksesta.

Kerhon kursseilla on vieraillut monia nimekkäitä luennoitsijoita aivan suomalaiselta erotuomarihuipulta. Entinen FIFA- ja liigatuomari Jouni Hyytiä kuuluu näiden huippujen joukkoon.

Kahden kerhon johtokunnat kokoontuivat pitkään kerran vuodessa miettimään erilaisia yhteistyön muotoja ja yleensä erotuomarien toimintaympäristöä. Antoisia kokoontumisia kiiteltiin sekä Salossa että Turussa. Valitettavasti ne päättyivät vuoden 2006 jälkeen. Muut kiireet taisivat ajaa edelle.

Turun kerhoa pitkään johtanut ja piirin erotuomarivaliokunnan nykyinen puheenjohtaja Jouni Hyytiä harmittelee asiaa.

– Ne olivat hienoja ja kehittäviä palavereja. Yleensäkin Salon ja Turun kerhojen kanssakäyminen on sitä luokkaa, että sitä hämmästellään jopa koko Suomessa. Ei tällaista muualla näe, toteaa Hyytiä.

Salon EK:ta pitkään edustanut FIFA:n erotuomari Mikko Vuorela vaihtoi vuonna 2007 kerhoa. Lohjalla asunut Vuorela palasi kotiseutunsa kerhoon kehittämään sen toimintaa. Ero sujui kaikessa yhteisymmärryksessä. Siitä osoituksena se, että kun Vuorela myöhemmin samana vuonna tuomitsi 200:nnen liigapelinsä, Salon EK onnitteli häntä teräksisellä muistolautasella.

Luottamustoimia moneen menoon

Salon Erotuomarikerholla on vuosikymmenien ajan ollut edustaja piirin erotuomarivaliokunnassa: Harri Sulonen, Jarmo Laakso, Jouni Lehtiranta, Juha-Matti Koskinen, Keimo Suominen ja Mika Koskinen.

Ensi alkuun salolaisia saatettiin katsoa kokouspöydässä hieman pitkään, sillä valiokunta oli aina ollut sama kuin Turun Erotuomarikerhon johtokunta.

Tilanne muuttui nopeasti, ja yhteistyö valiokunnassa on sujunut saumattomasti.

Keimo Suomisen mukaan valiokunnan päätöksistä hyötyy koko piirin erotuomarikunta, ja sehän on tarkoituskin.

– Minulle jäi erinomaisen hienot muistot valiokunnan työstä. Siellä ei katsottu omia tai kerhon etuja. Paketti käytiin aina läpi kokonaisuutena, korostaa Suominen.

Salon EK:n johtokuntaan pitkään kuulunut Suominen tunnetaan sekä jalkapalloilun että futsalin puolelta. Hän myöntää, että ”isoveli” jalkapalloilu vie ymmärrettävästi päähuomion valiokunnassakin.

– Siitä huolimatta olen vahvasti sitä mieltä, että myös futsal saa ansaitsemansa arvostuksen. Siitä hyvänä osoituksena on vaikkapa Antti Kinnusen nimeäminen piirin futsal-erotuomarivastaavaksi oto-periaatteella, huomauttaa Keimo Suominen.

Jalkapalloilun erotuomaritarkkailuun Salon Erotuomarikerhon jäsenet ovat osallistuneet aktiivisesti. Eniten vastuuta ovat saaneet Jouni Lehtiranta ja Mika Koskinen, joiden tarkkailussa ovat olleet myös liigapelit.

Koskinen toimii edelleen tarkkailijana – tai delegaattina kuten nimitys nykyisin kuuluu. Työ ei siis rajoitu pelkästään tuomaristoon, vaan delegaatti seuraa myös koko ottelutapahtumaa.

Alemmissa sarjoissa merkintöjä tuomaritoiminnasta ovat tehneet useat kerholaiset. Pisin ura on takana Pekka Karilla, joka on vuosikaudet kiertänyt piirin kenttiä.

Kuntotestit kuuluvat aktiivierotuomarien kevääseen. Näin varmistetaan, että kaikki on kohdallaan kauden tehtäviä varten.

– Kyllä vanhakin jaksaa. Tämä on edelleen mielekästä työtä, jossa viihdyn. Olen saanut valtavan määrän ystäviä. Kun olen itsekin tuominnut miltei koko ikäni, uskon että minulla on ollut jotain annettavaakin, hymähtää Pekka Kari.

Tarkkailijan hankalimmaksi hommaksi hän nimeää omalta kohdaltaan kirjallisen palautteen antamisen. Suullisesti se heti pelin jälkeen sujuu, mutta asian siirtäminen paperille ei aina ole yhtä vaivatonta.

Pekka Kari nimeää heti suurimman lahjakkuuden jonka hän on kohdannut Kolmosen peleissä.

– Mattias Gestranius. Hänellä oli jo nuorena miehenä peli hallussa, kehuu Kari maan kärkinimiin nykyisin lukeutuvaa Gestraniusta.

Tarkkailu lähtee tietysti jo kerhotasolta. Kun se aikana käynnistettiin, se osoittautui täysosumaksi. Aloittelijat ovat saaneet itseluottamusta ja oppia, kun kokeneemmat erotuomarit ovat seuranneet heidän pelejään ja antaneet tarvittaessa ohjeita heti päätösvihellyksen jälkeen.

Hyvillä mielin tulevaan

Salon Erotuomarikerho otti vuonna 2006 käyttöön uuden huomionosoituksen, ”Vihreä kortti” -palkinnon. Numero 1 luovutettiin Salon Palloilijoille, kun seura vietti 50-vuotisjuhliaan lokakuussa 2006.

Ykkösessä viheltävä Mikko Leino (oik.) on Salon Erotuomarikerhon kasvatteja, mutta siviilityö on vienyt miehen pois Salosta. Kauden aikana vanhat tutut kohtaavat joskus kuten Mikko ja Salon EK:n Veli-Matti Leppänen yhteisessä ottelussa.

Salon Erotuomarikerhon johtokunta juhlavuotena 2015. Edessä puheenjohtaja Mika Koskinen (vas.) ja Teemu Kujanpää. Seisomassa Juha-Matti Koskinen, (vas.), Arttu Kyynäräinen, kunniapuheenjohtaja Jouni Lehtiranta, Jari Vuolle, Pekka Kari, Keimo Suominen ja Markku Yli-Alho.

Salon Erotuomarikerho on viettänyt työntäyteisen ja vaiherikkaan taipaleen ensimmäisen 40 vuoden aikana. Ajat ovat muuttuneet niin kovaa vauhtia, että tuskin nuorimmat lukijat edes ymmärtävät kaikkia kirjassa käytettyjä termejä. Nimikkeet ovat vuosien varrella muuttuneet ja nykyaikaistuneet.

Pääasia on, että kerho on pysynyt kehityksessä mukana. Se on ajoittain joutunut välttelemään vaarallisia karikoita, mutta haaksirikosta ei ole ollut pelkoa.

Erotuomaritoiminta ei vieläkään ole Suomessa siinä kurssissa missä sen pitäisi olla. Onneksi arvostus on nousussa. Palloliitto, piirit ja seurat ymmärtävät, miten arvokasta ja itse asiassa korvaamatonta työtä erotuomarit tekevät.

Kun arvostus kasvaa, mielenkiinto erotuomaritehtäviin kohoaa samassa suhteessa.

Näissä merkeissä 40-vuotias Salon Erotuomarikerho voi hyvillä mielin suunnata kohti uusia haasteita.

Uran huippuhetket vasta edessä

Salon Erotuomarikerho sai neljännen vuosikymmenentensä puolivälissä uusia, raikkaita tuulia. Vahvuuteen astuivat määrätietoiset nuoret naiset Laura Koskinen ja Lotta Vuorio.

Kummankin otteista huomasi heti alkuun, että kentällä riitti tekemisen meininkiä: kyvyt riittäisivät pitkälle, jos vain innostus kestää.

Onhan se kestänyt. Sekä Koskinen että Vuorio on nähty naisten liigassa avustavana erotuomarina, ja Vuoriolle samoja tehtäviä on kertynyt myös miesten Kakkosessa. Myös kansainvälistä kokemusta on kertynyt harjoitusmaaotteluissa. Vuorion tilille kertyi runsas vuosi sitten myös ensimmäinen ulkomaan komennus, kun hän lensi Ruotsiin naisten U23 harjoituspeliin Ruotsi–Norja.

Salon Erotuomarikerhon lupaavasta kolmikosta Pia Pinnola (vas,), Laura Koskinen, Lotta Vuorio kaksi viimeksi mainittua on nähtyä kovan tason otteluissa. Pinnolakin on palkittu pari kertaa kerhon toimesta, ja hän viihtyy edelleen harrastuksen parissa.

Lotta Vuorion ura avustavana on vahvasti myötäisessä. Kesä 2015 toi kansainvälisiä tehtäviä tyttöjen PM-turnauksessa, TU19-EM-karsintaturnauksessa ja naisten Mestarien liigan karsintaturnauksessa. Jatkoa odotellaan mielenkiinnolla.

Laura Koskisen lähtöä tuomaritehtäviin auttoi isän eli Mika Koskisen esimerkki ja kannustus. Vuonna 2008 käynnistynyt ura kääntyi nopeaan nousuun, sillä tehtäviä täydessä kolmikossa määrättiin jo ensimmäisenä kautena.

– Minä hengailin aikani kuluksi silloisen CM-liigan kentillä ja odotin pelinohjaajan tehtäviä. Siitä olikin sitten lyhyt tie vuonna 2010 erotuomarikursseille ja kerhoon, selvittää puolestaan Lotta Vuorio.

Koskinen sai jo toisella kaudellaan maistella tunnelmia naisten liigassa. Sen jälkeen eteen kasaantui valitettavia jarruja: loukkaantumiset ovat kiusanneet pitkin matkaa, ja esimerkiksi vielä kaudella 2014 Koskisen oli pakko antaa tehtäviä pois. Siitä huolimatta naisten liigassa hän ehti noin kymmeneen peliin.

Lotta Vuoriolle liigassa kertyi tusinan verran tehtäviä.

Molempien puheesta huomaa helposti, että myös kokemukset miesten Kakkosesta ovat olleet rohkaisevia. Ne ovat antaneet lisää itseluottamusta.

– Kerran olin kahden miespuolisen kollegan kanssa Kakkosen matsissa. Pelin jälkeen joukkueiden mielestä minä olin kolmikosta ainoa äijä, nauraa Lotta Vuorio.

– Minua katsottiin opiskelukaupungissani Joensuussa aluksi hieman pitkään. Siellä kun ei naispuolisia tuomareita ole tungokseen asti. Nyt ei ongelmia enää ole, selvittää Laura Koskinen.

Kummallakin on opiskeluista huolimatta myös selkeät tavoitteet tuomaritoiminnassa. Kansainväliset tehtävät ja FIFA:n kortti avustavana erotuomarina kiinnostavat.

Koskinen ja Vuorio ovat osallistuneet aktiivisesti sekä liiton että piirin koulutuksiin. Liitto järjestää niitä periaatteessa kolmet joka vuosi, ja kuvaan kuuluvat niin sääntö- kuin kuntotestitkin. Vaikka molemmat viettävät opiskelujen takia talvet pois Salosta, erotuomaritehtäviä riittää: Vuoriolla Helsingissä ja Koskisella Joensuussa.

– Mitä enemmän pelejä sen parempi. Tämä harrastus on erinomaista vastapainoa opiskelijan arjelle, vakuuttavat Koskinen ja Vuorio.

Salon EK:n lupaukset törmäsivät alkuaikoina tytöttelyyn, mutta se vaihe alkaa olla taakse jäänyttä elämää. Tasa-arvo valtaa myös erotuomarien pukutilat.

– Nyt ei ole enää väliä, oletko mies vai nainen. Pääasia on, että homma hoituu, huomauttavat Laura Koskinen ja Lotta Vuorio.

Ja heiltähän se käy.

Pitkät perinteet

Salon Erotuomarikerhossa on toiminut naispuolisia erotuomareita jo pitkään. Aivan ensimmäisiä ”ihmeitä” olivat Hanna Perkonoja, Eva Erkkilä ja sisarukset Suvi ja Pirjo Koivisto. Jälkimmäinen tunnetaan varsin hyvin nykyisin sukunimellä Sinervo.

Heidän jälkeensä kerhon jäsenistöön kuuluivat myös kuusjokelainen Riitta Hurtta, Liisa Lehtiranta, Pia Pinnola, Erika Suursalmi ja Natalia Kiviaho, joista kolme viimeksi mainittua ovat edelleen aktiivijäseniä.

Kukaan heistä ei jaksanut Koskisen ja Vuorion tasolle, mutta arvokkaan panoksen hekin ehtivät antaa kerhon toimintaan.

Esimerkiksi Perkonoja suunnitteli kerhon logon, ja Sinervo puolestaan toimi monta kertaa EK:n oman nappulaturnauksen ansiokkaana primus motorina.

Tuomaripulaa muuallakin kuin Salossa

Palloliiton Turun piirin erotuomarivastaava Iiro Leino katsoo tyytyväisenä piirin kahden kerhon toimintaa. Roolitukset ovat kunnossa, ja asiat rullaavat eteenpäin reilun pelin vauhdilla.

– Yhteistyö Turun ja Salon kerhojen välillä on koko ajan ollut rakentavaa ja positiivista. Näin ei välttämättä ole muualla maassa. Siellä kerhot haluavat usein haalia itselleen valtaa, ja jalkapalloilun etu jää toisarvoiseksi. Toki Turun piirissäkin asioihin otetaan kantaa, mutta se on tapahtunut rakentavassa hengessä, pohtii Leino, joka on palvellut erotuomareita oto-toimessaan sen perustamisesta lähtien, vuodesta 2014.

Vaikka Salon Erotuomarikerhon johto paiskii valtavasti töitä, sen työ ei aina välttämättä kanna toivottua tulosta. Ongelmana on erotuomarien määrä. Se ei tahdo riittää Salon ja lähialueitten voimakkaasti kasvaviin ottelumääriin.

Iiro Leino (vas.) ja Mika Koskinen ovat tyytyväisiä tapaan, jolla erotuomariasioita Turun piirissä hoidetaan. Kerhot ja piiri muodostavat kolmikon, jossa yhteispeli toimii.

Kun yhä useammin peleihin kaivataan täyttä kolmikkoa, Salon EK:n voimavarat eivät joka tilanteeseen riitä. Tämä taas närästää seuroja, jotka joutuvat maksamaan kauempaa tuleville erotuomareille enemmän korvauksia.

– Salon ja Someron lisäksi haastavia alueita piirissä ovat Kemiön, Loimaan ja Uudenkaupungin lähialueet, lisää Leino.

Tilanne Turun piirissä on muuta Suomea ajatellen kuitenkin hyvin hallussa. Jossain Keski-Suomessa jopa E-nuorten otteluun määrätään viheltäjä yli sadan kilometrin päästä.

Salon Erotuomarikerhosta on vuosien mittaan lähtenyt liiga- ja kansainväliselle kentille poikkeuksellisen runsaasti miehiä. Poikkeuksellisen paljon, kun ottaa huomioon kerhon koon.

Sama tilanne oli aikanaan piirissä. Turun alueelta löytyi runsaasti maan pääsarjan erotuomareita.

Tilanne on kääntynyt huonompaan suuntaan. Toki piirissä toimii edelleen paljon valioerotuomareita miesten ja naisten liigassa sekä futsalissa.

Sen sijaan kansainvälisiä erotuomareita on vain kaksi: Mattias Gestranius ja Liina Lehtovaara, molemmat Paraisilta.

– Meiltä on puuttunut myös naisten kansainvälinen avustava erotuomari ja kansallisella tasolla miesten Ykkösen erotuomari. Tämä todistaa ehkä sitä, että jotain on tehty väärin. Vai onko sitten kysymys siitä, että muualta ohitetaan Turun piirin tuomareita muilla konsteilla, kysyy Iiro Leino?

Naiset eivät ole kuuluneet erotuomarikunnan ydinryhmään kovinkaan pitkään. Turun piiri lähti heti alusta alkaen ennakkoluulottomasti mukaan. Se kannatti. Leinon mukaan tilanteesta voidaan olla erittäin tyytyväisiä ja jopa ylpeitä.

– Aktiivisia naiserotuomareita piirissä on noin 40. Valiotasolla kaudella 2015 toimi seitsemän naiserotuomariamme. Heistä kaksi eli Lotta Vuorio ja Laura Koskinen kuuluvat Salon Erotuomarikerhoon, onnittelee Iiro Leino.

Todelliseen nousuun naiserotuomaritoiminta lähti viisi vuotta sitten. Vuonna 2010 naiset hoitivat piirin alueella 245 tehtävää, kun luku kaudella 2014 oli jo kunnioitettavat 1100 tehtävää.

Leppäsellä kansainväliset tavoitteet

Veli-Matti Leppänen on juhlavuotena 2015 Salon Erotuomarikerhon kokenein liigakettu. Vellu aloitti normaalisti yleismiehenä, mutta suhteellisen nopeasti hän keskittyi avustavan erotuomarin tehtäviin. Heti alkuun ei komennusta liigaan tullut, mutta Leppänen on jo pitkään lukeutunut kotimaan ylimmän sarjatason ahkerimpiin avustaviin.

Leppäsen ensimmäiset vihellykset jalkapallokentillä kaikuivat vuonna 2000. Sen jälkeen hän vihelsi ja liputti kuten noina aikoina oli tapana.

Käänne uuteen tapahtui vuonna 2006, kun Mika Koskinen innosti Leppästä erikoistumaan avustavan erotuomarin tehtäviin.

– Palloliitto oli samaa mieltä, joten päätös oli helppo tehdä, myöntää Leppänen.

Hänen ei ole tarvinnut katua erikoistumistaan, sillä tehtäviä on riittänyt. Mies laskee, että esimerkiksi kaudella 2014 hän liputti 17:ssä liigapelissä, ja Ykkösessä Leppänen nähtiin viisi kertaa.

Veli-Matti Leppänen on tuttu näky Veikkausliigan avustavan tehtävissä. Jatkossa Vellu tavoittelee vakavissaan paikkaa kansainvälisiin otteluihin.

Koska Suomi on pitkä maa, kilometrejä kertyi sen verran runsaasti, että niitä on turha lähteä laskemaan.

Viheltämistäkään ei mies ole jättänyt, sillä piirin peleihin hän lähtee erotuomariksi, ellei päähomman rytmi siitä häiriinny.

Kotimaan kentät ovat siis käyneet Leppäselle tutuiksi. Kansainvälisiin peleihinkin kutsu on käynyt. Hän on vieraillut sarjaotteluissa sekä Islannissa että Tanskassa, ja muistissa on myös 17-vuotiaitten PM-turnaus Vaasassa.

Kansainvälisen Jalkapalloliiton, FIFA:n merkkiä ei Veli-Matti Leppäsen paidassa kuitenkaan näy. Paremmalla onnella sellainen siinä olisi.

– Minulla oli todennäköisesti mahdollisuuksia FIFA:n listoille jokunen vuosi sitten. Valitettava loukkaantuminen osui kuitenkin pahaan saumaan, enkä sitten päässyt edes kisaamaan tuosta paikasta, muistelee Leppänen.

Selvää kuitenkin on, että Vellun tähtäin jatkossa liikkuu kansainvälisillä kentillä. Näytöt liigassa ovat olleet vakuuttavia, eikä ikä, 30, ole sekään esteenä.

Mallia ja esimerkkiä löytyy omasta perheestä. Leppäsen veljeksistä Jussilla on takanaan yli 300 liigamatsia, ja tie on kerran vienyt myös viideksi viikoksi tuomaritehtäviin Japaniin, Aasian turnaukseen. Jussi Leppäsen löytää kuitenkin kiekkokaukalosta.

– Se oli Jussin valinta. Minä olen viihtynyt jäillä vain alemman sarjan pelaajana, naurahtaa Veli-Matti Leppänen.

Muista vetää toiseen kulmaan

Suomalaisessa jalkapalloilussa elettiin kuuleman mukaan joskus sellaisiakin aikoja, että syksyllä kauden päättävä saunailta oli helppo hankkia. ”Myytiin” viimeisen kierroksen pelin pisteet niitä tarvitsevalle.

Koska rikos lienee vanhentunut, niin tässä yksi vahvistamaton huhu.

SalPa kohtasi ammoisina aikoina LoPan Lohjalla IV divisioonan pelissä. SalPa tarvitsi voiton, mutta LoPalle peli oli merkityksetön. Asia selvä.

Ottelun silloinen erotuomari ravisteli päätään vielä pari vuosikymmentä myöhemmin. Hän oli kuulevinaan, kun LoPan maalivahti kuiskasi rankkaritilanteessa SalPan pelaajalle: minä hyppään vasemmalle, vedä sinä toiseen kulmaan.

Parikymmentä vuotta myöhemmin tuo asiaa harmitellut tuomari oli Palloliiton pääsihteerinä.

Ja suhtautui asiaan jo huumorilla.

Arttu Kyynäräinen valitsi futsalin

Ura jatkuu silti omaan tahtiin myös kesäkentillä

Pitkänhuiskea Arttu Kyynäräinen on pitkään kuulunut Salon Erotuomarikerhossa nousevien lupausten harvalukuiseen joukkoon. Hänet on nähty kesäisin hyvällä menestyksellä miesten Kakkosen kamppailuissa, ja Kyynäräisestä odotettiin seuraavaa salolaista Veikkausliigaan.

Pääsarjasta mies nappasikin oman paikkansa, mutta kuin varkain se löytyi futsalin parista.

Arttu Kyynäräinen tuomitsee futsalin kotimaista pääsarjaa, eikä otteissa ole ollut valittamista. Salolainen nimettiin kauden 2013–2014 jälkeen Futsalliigan lupaavaksi erotuomariksi.

Arttu Kyynäräisen peliura loppui jo alle 15-vuotiaana, kun innostus jalkapalloiluun lopahti eikä joukkuetta enää saatu kokoon. Onnekseen Kyynäräinen pysyi tuttujen kavereitten parissa löydettyään mielekkään harrastuksen erotuomaritoiminnasta jalkapallo- ja futsalkentiltä.

Kyynäräinen myöntää, että nousu maan parhaimmistoon napsahti hänellekin jonkinlaisena yllätyksenä.

– Kun lähdin futsalin tuomarikurssille, tietoni lajista olivat aikamoisen ohuet. Tärkein motiivini tuolloin oli se, että sain liikkua mielenkiintoisen urheilulajin parissa. Kentällä unohtaa automaattisesti työelämän mahdolliset huolet ja murheet. Se on tärkeä henkireikä meikäläiselle, myöntää Arttu Kyynäräinen.

Vaikka kulkeminen syksyn ja talven pimeinä aikoina eivät aina olekaan suurinta herkkua, Kyynäräinen ei näe ajomatkoja ylivoimaisen hankalina. Salo sijaitsee sopivasti tärkeitten futsalkaupunkien tuntumassa: Turku, Tampere, pääkaupunkiseutu ja tietenkin Somero ovat kohtuullisen matkan päässä.

– Jos tuota kauemmas määrätään, ne pelit ajoittuvat onneksi viikonvaihteisiin, kiittelee neljättä kautta liigassa viheltävä Kyynäräinen asettelijoita.

Asiat järjestykseen

Arttu Kyynäräinen on joutunut miettimään erotuomaritehtäviä vakavissaan parin vuoden ajan. Kesät ulkokentillä ja talvet sisällä: onnistuuko se jatkossa.

– Ei se onnistu. Olen yrittäjä. Se tietää 50 tunnin ja jopa 70 tunnin työviikkoja ja epäsäännöllisiä työaikoja. Täytyy miettiä myös muuta elämää ja ennen muuta perhettä. Harrastuksesta pitää nauttia, joten jatkossa pillihommissa ykköseksi ajaa futsal, myöntää Kyynäräinen.

Tuskin jalkapalloilu kokonaan jää pois. Kerhon aktiivisena hallituksen jäsenenä Kyynäräinen tietää, että viheltäjiä tarvitaan myös kesällä. Hän pysyy mukana, mutta tahdin mies sanelee itse.

– Minulle erotuomarina toimiminen on aina ollut tärkeä juttu monellakin eri tavalla. Haluan olla esimerkkinä muille tuomareille ja junioripelaajille. Erotuomareita tarvitaan aina vain enemmän molemmissa lajeissa. Ei pelejä ilman tuomaristoa voi pelata, korostaa Kyynäräinen.

Futsalissa Arttu Kyynäräinen kuuluu Suomen parhaimmistoon. Kansainvälisiä tehtäviäkin on jo osunut kohdalle, ja niitä mies haluaa jatkossa. Juuri nyt Suomen kiintiössä ei ole paikkoja, mutta 29-vuotias Kyynäräinen jaksaa odottaa.

SALON EROTUOMARIKERHO
Perustettu 13.12.1975

Vuosi	Puheenjohtaja	Sihteeri	Rahastonhoitaja
1975	Jouni Lehtiranta	Matti Lehtinen	Matti Lehtinen
1976	Jouni Lehtiranta	Matti Lehtinen	Matti Lehtinen
1977	Jouni Lehtiranta	Matti Lehtinen	Matti Lehtinen
1978	Jouni Lehtiranta	Matti Lehtinen	Matti Lehtinen
1979	Jouni Lehtiranta	Matti Lehtinen	Matti Lehtinen
1980	Harri Sulonen	Matti Lehtinen	Matti Lehtinen
1981	Harri Sulonen	Matti Lehtinen	Matti Lehtinen
1982	Harri Sulonen	Matti Lehtinen	Matti Lehtinen
1983	Harri Sulonen	Jouni Lehtiranta	Jouni Lehtiranta
1984	Harri Sulonen	Jouni Lehtiranta	Jouni Lehtiranta
1985	Harri Sulonen	Jouni Lehtiranta	Jouni Lehtiranta
1986	Harri Sulonen	Jouni Lehtiranta	Jouni Lehtiranta
1987	Harri Sulonen	Jouni Lehtiranta	Jouni Lehtiranta
1988	Harri Sulonen	Jouni Lehtiranta	Jouni Lehtiranta
1989	Jouni Lehtiranta	Kari Keränen/ Juha-Matti Koskinen	Olavi Tuominen
1990	Jouni Lehtiranta	Juha-Matti Koskinen	Olavi Tuominen
1991	Jouni Lehtiranta	Juha-Matti Koskinen	Olavi Tuominen
1992	Jouni Lehtiranta	Juha-Matti Koskinen	Olavi Tuominen
1993	Jouni Lehtiranta	Juha-Matti Koskinen	Olavi Tuominen
1994	Harri Sulonen	Juha-Matti Koskinen	Juha-Matti Koskinen
1995	Harri Sulonen	Juha-Matti Koskinen	Juha-Matti Koskinen
1996	Harri Sulonen	Juha-Matti Koskinen	Juha-Matti Koskinen
1997	Jouni Lehtiranta	Juha-Matti Koskinen	Juha-Matti Koskinen
1998	Jouni Lehtiranta	Juha-Matti Koskinen	Juha-Matti Koskinen
1999	Jouni Lehtiranta	Juha-Matti Koskinen	Juha-Matti Koskinen
2000	Jouni Lehtiranta	Juha-Matti Koskinen	Juha-Matti Koskinen
2001	Jouni Lehtiranta	Juha-Matti Koskinen	Juha-Matti Koskinen
2002	Jouni Lehtiranta	Juha-Matti Koskinen	Juha-Matti Koskinen
2003	Jouni Lehtiranta	Juha-Matti Koskinen	Juha-Matti Koskinen
2004	Mika Koskinen	Juha-Matti Koskinen	Juha-Matti Koskinen
2005	Mika Koskinen	Juha-Matti Koskinen	Juha-Matti Koskinen
2006	Mika Koskinen	Juha-Matti Koskinen	Juha-Matti Koskinen
2007	Mika Koskinen	Juha-Matti Koskinen	Juha-Matti Koskinen
2008	Mika Koskinen	Juha-Matti Koskinen	Juha-Matti Koskinen
2009	Mika Koskinen	Juha-Matti Koskinen	Juha-Matti Koskinen
2010	Mika Koskinen	Juha-Matti Koskinen	Juha-Matti Koskinen
2011	Mika Koskinen	Juha-Matti Koskinen	Juha-Matti Koskinen
2012	Mika Koskinen	Juha-Matti Koskinen	Juha-Matti Koskinen
2013	Mika Koskinen	Juha-Matti Koskinen	Juha-Matti Koskinen
2014	Mika Koskinen	Juha-Matti Koskinen	Juha-Matti Koskinen

JOHTOKUNNAT:

1975 Puheenjohtaja Jouni Lehtiranta, varapuheenjohtaja Harri Sulonen, sihteeri/rahastonhoitaja Matti Lehtinen, Tapio Nummela, Matti Koski ja Pekka Piiroinen.
Varajäsenet Teppo Peippo ja Jussi Teuri.

1976 Puheenjohtaja Jouni Lehtiranta, varapuheenjohtaja Teppo Peippo, sihteeri-rahastonhoitaja Matti Lehtinen, Pekka Piiroinen, Harri Sulonen, Tapio Nummela, Matti Koski ja Jussi Teuri.

1977 Puheenjohtaja Jouni Lehtiranta, varapuheenjohtaja Teppo Peippo, sihteeri-rahastonhoitaja Matti Lehtinen, Jussi Teuri, Matti Koski, Risto Piiroinen, Tapio Nummela ja Keijo Laiho.

1978 Puheenjohtaja Jouni Lehtiranta, varapuheenjohtaja Teppo Peippo, sihteeri-rahastonhoitaja Teppo Peippo, Matti Lehtinen, Jussi Teuri, Matti Koski ja Risto Piiroinen.
Varajäseninä Keijo Laiho ja Olli Tavola.

1979 Puheenjohtaja Jouni Lehtiranta, Matti Lehtinen, Jussi Teuri, Olli Tavola, Matti Koski ja Risto Piiroinen.
Varajäsenet Aulis Oksanen ja Lasse Saloranta.

1980 Puheenjohtaja Harri Sulonen, Matti Lehtinen, Jussi Teuri, Lasse Saloranta, Risto Piiroinen ja Jouni Lehtiranta.

1981 Puheenjohtaja Harri Sulonen, Matti Lehtinen, Lasse Saloranta, Risto Piiroinen, Jouni Lehtiranta ja Olavi Tuominen.
Varajäsenet Olli Tavola ja Pekka Kari.

1982 Puheenjohtaja Harri Sulonen, Martti Vuori, Jussi Teuri, Risto Piiroinen ja Jouni Lehtiranta.
Varajäsenet Olavi Tuominen ja Matti Hakamäki.

1983 Puheenjohtaja Harri Sulonen, sihteeri-rahastonhoitaja Jouni Lehtiranta, Risto Piiroinen, Jussi Teuri, Olavi Tuominen ja Eija Erkkilä.
Varajäsenet Aulis Olli ja Markku Kallioniemi.

1984 Puheenjohtaja Harri Sulonen, sihteeri-rahastonhoitaja Jouni Lehtiranta, Risto Piiroinen, Jussi Teuri, Olavi Tuominen ja Eija Erkkilä.
Varajäsenet Aulis Olli ja Markku Kallioniemi.

1985 Puheenjohtaja Harri Sulonen, sihteeri-rahastonhoitaja Jouni Lehtiranta, Olavi Tuominen, Markku Kallioniemi, Tapio Nummela ja Jussi Teuri.
Varajäsenet Risto Piiroinen ja Aulis Olli.

1986 Puheenjohtaja Harri Sulonen, sihteeri-rahastonhoitaja Jouni Lehtiranta, Jussi Teuri, Lasse Saloranta, Antti Latva ja Olavi Tuominen. Varajäsenet Marko Lindholm ja Aulis Olli.

1987 Puheenjohtaja Harri Sulonen, sihteeri-rahastonhoitaja Jouni Lehtiranta, Olavi Tuominen, Jussi Teuri, Antti Latva ja Jarmo Laakso. Varajäsenet Juha-Matti Koskinen ja Aulis Olli.

1988 Puheenjohtaja Harri Sulonen, sihteeri-rahastonhoitaja Jouni Lehtiranta, Jarmo Laakso, Antti Latva, Jussi Teuri ja Olavi Tuominen.
Varajäsenet Juha-Matti Koskinen ja Aulis Olli.

1989 Puheenjohtaja Jouni Lehtiranta, sihteeri Kari Keränen, rahastonhoitaja Olavi Tuominen, Jarmo Laakso, Heikki Kari, Pirjo Sinervo ja Harri Sulonen.
Varajäsenet Juha-Matti Koskinen ja Antti Latva.

1990 Puheenjohtaja Jouni Lehtiranta, sihteeri Juha-Matti Koskinen, rahastonhoitaja Olavi Tuominen, Heikki Kari, Jarmo Laakso, Harri Sulonen ja Antti Latva.
Varajäsenet Pirjo Sinervo ja Vesa Kallio.

1991 Puheenjohtaja Jouni Lehtiranta, sihteeri Juha-Matti Koskinen, rahastonhoitaja Olavi Tuominen, Jarmo Laakso, Heikki Kari, Harri Sulonen ja Antti Latva.
Varajäsenet Jussi Teuri ja Aulis Olli.

1992 Puheenjohtaja Jouni Lehtiranta, sihteeri Juha-Matti Koskinen, rahastonhoitaja Olavi Tuominen, Jarmo Laakso, Heikki Kari, Harri Sulonen ja Antti Latva.
Varajäsenet Aulis Olli ja Petteri Kari.

1993 Puheenjohtaja Jouni Lehtiranta, sihteeri Juha-Matti Koskinen, rahastonhoitaja Olavi Tuominen, Petteri Kari, Jarmo Laakso, Antti Latva ja Harri Sulonen. Varajäsenet Aulis Olli ja Jussi Teuri.

1994 Puheenjohtaja Harri Sulonen, sihteeri Juha-Matti Koskinen, rahastonhoitaja Juha-Matti Koskinen, Jouni Lehtiranta, Olavi Tuominen, Heikki Kari ja Jarmo Laakso.
Varajäsenet Vesa Kallio ja Jussi Teuri.

1995 Puheenjohtaja Harri Sulonen, sihteeri Juha-Matti Koskinen, rahastonhoitaja Juha-Matti Koskinen, Heikki Kari, Jarmo Laakso, Jouni Lehtiranta ja Olavi Tuominen.
Varajäsenet Vesa Kallio ja Jouni Toppinen.

1996 Puheenjohtaja Harri Sulonen, sihteeri Juha-Matti Koskinen, rahastonhoitaja Juha-Matti Koskinen, Heikki Kari, Jarmo Laakso, Jouni Lehtiranta ja Olavi Tuominen.
Varajäsenet Mika Koskinen ja Mikko Leino.

1997 Puheenjohtaja Harri Sulonen, sihteeri Juha-Matti Koskinen, rahastonhoitaja Juha-Matti Koskinen, Heikki Kari, Jarmo Laakso, Jouni Lehtiranta ja Mika Koskinen.
Varajäsenet Tuukka Lekberg ja Mikko Leino.

1998 Puheenjohtaja Jouni Lehtiranta, sihteeri Juha-Matti Koskinen, rahastonhoitaja Juha-Matti Koskinen, Heikki Kari, Jarmo Laakso, Harri Sulonen ja Mika Koskinen.
Varajäsenet Mikko Leino ja Jari Lehtola.

1999 Puheenjohtaja Jouni Lehtiranta, sihteeri Juha-Matti Koskinen, rahastonhoitaja Juha-Matti Koskinen, Heikki Kari, Jarmo Laakso, Harri Sulonen ja Mika Koskinen.
Varajäsenet Mikko Leino ja Jari Lehtola.

2000 Puheenjohtaja Jouni Lehtiranta, sihteeri Juha-Matti Koskinen, rahastonhoitaja Juha-Matti Koskinen, Heikki Kari, Jarmo Laakso, Harri Sulonen ja Mika Koskinen.
Varajäsenet Jari Lehtola ja Krister Sagulin.

2001 Puheenjohtaja Jouni Lehtiranta, sihteeri Juha-Matti Koskinen, rahastonhoitaja Juha-Matti Koskinen, Jarmo Laakso, Mika Koskinen, Jari Lehtola ja Tommi Limnell.
Varajäsenet Riitta Hurtta ja Jari Laakso.

2002 Puheenjohtaja Jouni Lehtiranta, sihteeri Juha-Matti Koskinen, rahastonhoitaja Juha-Matti Koskinen, Jarmo Laakso, Mika Koskinen, Jari Lehtola ja Markku Yli-Alho.
Varajäsenet Pekka Kari ja Pekko Tuomi.

2003 Puheenjohtaja Jouni Lehtiranta, sihteeri Juha-Matti Koskinen, rahastonhoitaja Juha-Matti Koskinen, Jarmo Laakso, Mika Koskinen, Markku Yli-Alho ja Niko Aalto.
Varajäsenet Jari Laakso ja Jouni Toppinen.

2004 Puheenjohtaja Mika Koskinen, sihteeri Juha-Matti Koskinen, rahastonhoitaja Juha-Matti Koskinen, Jarmo Laakso, Jouni Lehtiranta, Markku Yli-Alho.
Varajäsenet Jari Laakso ja Pekka Kari.

2005 Puheenjohtaja Mika Koskinen, varapuheenjohtaja Jarmo Laakso, sihteeri/rahastonhoitaja Juha-Matti Koskinen, Jouni Lehtiranta, Markku Yli-Alho, Jouni Toppinen.
Varajäsenet Pekka Kari ja Keimo Suominen.

2006 Puheenjohtaja Mika Koskinen, varapuheenjohtaja Keimo Suominen, sihteeri/rahastonhoitaja Juha-Matti Koskinen, Jouni Lehtiranta, Markku Yli-Alho.
Varajäsenet Vesa Kallio ja Niko Aalto.

2007 Puheenjohtaja Mika Koskinen, varapuheenjohtaja Keimo Suominen, sihteeri/rahastonhoitaja Juha-Matti Koskinen, Jouni Lehtiranta, Markku Yli-Alho, Pekka Kari.
Varajäsenet Jari Vuolle ja Pasi Lehtonen.

2008 Puheenjohtaja Mika Koskinen, varapuheenjohtaja Keimo Suominen, sihteeri/rahastonhoitaja Juha-Matti Koskinen, Jouni Lehtiranta, Markku Yli-Alho ja Pekka Kari.
Varajäsenet Jari Vuolle ja Arttu Kyynäräinen.

2009 Puheenjohtaja Mika Koskinen, varapuheenjohtaja Keimo Suominen, sihteeri/rahastonhoitaja Juha-Matti Koskinen, Jouni Lehtiranta, Markku Yli-Alho ja Pekka Kari.
Varajäsenet Jari Vuolle ja Arttu Kyynäräinen.

2010 Puheenjohtaja Mika Koskinen, varapuheenjohtaja Keimo Suominen, sihteeri/rahastonhoitaja Juha-Matti Koskinen, Markku Yli-Alho, Pekka Kari, Jari Vuolle.
Varajäsenet Arttu Kyynäräinen ja Veli-Matti Leppänen.

2011 Puheenjohtaja Mika Koskinen, varapuheenjohtaja Keimo Suominen, sihteeri/rahastonhoitaja Juha-Matti Koskinen, Markku Yli-Alho, Pekka Kari, Arttu Kyynäräinen.
Varajäsenet Jari Vuolle ja Teemu Kujanpää.

2012 Puheenjohtaja Mika Koskinen, varapuheenjohtaja Keimo Suominen, sihteeri/rahastonhoitaja Juha-Matti Koskinen, Markku Yli-Alho, Pekka Kari, Arttu Kyynäräinen.
Varajäsenet Teemu Kujanpää ja Jouni Toppinen.

2013 Puheenjohtaja Mika Koskinen, varapuheenjohtaja Keimo Suominen, sihteeri/rahastonhoitaja Juha-Matti Koskinen, Markku Yli-Alho, Arttu Kyynäräinen, Teemu Kujanpää.
Varajäsenet Pekka Kari ja Jari Vuolle.

2014 Puheenjohtaja Mika Koskinen, varapuheenjohtaja Keimo Suominen, sihteeri/rahastonhoitaja Juha-Matti Koskinen, Markku Yli-Alho, Arttu Kyynäräinen, Teemu Kujanpää.
Varajäsenet Pekka Kari ja Jari Vuolle.

2015 Puheenjohtaja Mika Koskinen, varapuheenjohtaja Keimo Suominen, sihteeri/rahastonhoitaja Juha-Matti Koskinen, Markku Yli-Alho, Arttu Kyynäräinen.
Varajäsenet Pekka Kari ja Jari Vuolle.

Varajäsenet ovat osallistuneet tasavertaisina jäseninä johtokunnan kokouksiin. Johtokunnan ulkopuolelta kunniapuheenjohtaja Jouni Lehtirannalla on ollut oikeus osallistua johtokunnan kokouksiin. Johtokunnan kokoonpanot on kirjoitettu niillä nimikkeillä, joilla ne on merkitty vuosikertomuksiin.

Salon Erotuomarikerhon kiertopalkinnot

Kerho palkitsee vuosittain kentällä ja taustoilla merkittävää ja hyvää työtä tehneitä jäseniään. Jaossa on loppuvuoteen ajoittuneissa kauden päätöstilaisuuksissa niin kiertopalkintoja kuin yksittäisiäkin muistamisia.

Kiertopalkinnoista kolmella on pitkät perinteet. Ne ovat kulkeneet kädestä käteen niin tiuhaa tahtia, että kaikkiin ei tahdo enää mahtua uusia nimiä. Perinteet eivät kuitenkaan katkea; uutta tilaa raivataan tavalla tai toisella.

Jopin Pytty

Lahjoittaja eli Jouni Lehtiranta on toiminut niin kentällä kuin kerhossakin monessa eri roolissa. Siksi Lehtiranta valitsee vuosittain Jopin Pytyn saajan erotuomareista, avustavista erotuomareista, toimihenkilöistä. Ansiot ja teot ratkaisevat.

1985 Marko Lindholm
1986 Keijo Laiho
1987 Hasse Robertsson
1988 Petteri Kari
1989 Kari Partiainen
1990 Juha-Matti Koskinen
1991 Antti Latva
1992 Jarmo Laakso
1993 Vesa Kallio
1994 Jouni Toppinen
1995 Heikki Kari
1996 Mika Koskinen
1997 Mikko Leino
1998 Jari Lehtola
1999 Juha-Matti Koskinen
2000 Niko Aalto
2001 Pekko Tuomi
2002 Jari Laakso
2003 Markku Yli-Alho
2004 Mika Koskinen
2005 Vesa Kallio
2006 Keimo Suominen
2007 Veli-Matti Leppänen
2008 Arttu Kyynäräinen
2009 Jouni Toppinen
2010 Laura Koskinen
2011 Teemu Kujanpää
2012 Lotta Vuorio
2013 Mika Virta
2014 Pasi Lehtonen

Taisto Mäkelän Pokaali

Tätä palkintoa on jaettu vuodesta 1995 alkaen. Kriteeriksi laitettiin ”nousu pääsarjaan”, mutta pienessä kerhossa sitä on sovellettu tilanteen mukaan. Onpa ollut vuosia, jolloin palkintoa ei ole jaettu lainkaan.

1995 Mika Koskinen
1996 Niko Aalto
1998 Mikko Leino
1999 Mikko Leino
2000 Mika Koskinen
2001 Mika Koskinen
2002 Mika Koskinen
2003 Markku Yli-Alho
2004 Mika Koskinen
2005 Markku Yli-Alho
2006 Veli-Matti Leppänen
2008 Veli-Matti Leppänen
2009 Veli-Matti Leppänen
2010 Arttu Kyynäräinen
2011 Laura Koskinen
2012 Arttu Kyynäräinen
2013 Lotta Vuorio
2014 Arttu Kyynäräinen

Kruten Pytty

Lahjoittaja suomalainen erotuomarilegenda ja erotuomarivaikuttaja Georg Krutelew. On jaettu vuosittain nimikkeellä ”ammattimainen asenne”.

1996 Tero Järvinen
1997 Tuukka Lekberg
1998 Tuukka Mäkinen
1999 Mika Koskinen
2000 Jari Lehtola
2001 Jouni Toppinen
2002 Niko Aalto
2003 Jouni Toppinen
2004 Tuomas Määttä
2005 Keimo Suominen
2006 Tuomas Määttä
2007 Harri Kortelahti
2008 Vesa Kallio
2009 Mika Virta
2010 Teemu Kujanpää
2011 Niko Mättö
2012 Lotta Vuorio
2013 Keimo Suominen
2014 Veli-Matti Leppänen

Veli-Matti Leppänen (vas.) sai kauden 2014 päätteeksi mm. arvostetun Kruten pytyn. Tuomas Koskinen palkittiin vuoden tulokkaana.

Salon Erotuomarikerhon viirit

Salon Erotuomarikerhon on jakanut omia viirejään 1980-luvun alkupuolelta asti. Tähän luetteloon eivät ehtineet 40-vuotisjuhlissa jaetut tunnustukset.

Numero	Lipun saaja	Luovutusvuosi
1	Salon Erotuomarikerho ry	1983
2	SPL:n Turun piiri ry	1984
3	Matti Lehtinen	1984
4	Helsingin Erotuomarikerho ry	1984
5	Jouni Lehtiranta	1985
6	Jussi Teuri	1985
7	Risto Piiroinen	1985
8	Harri Sulonen	1985
9	Salon Seudun Osuuspankki	1985
10	Turun Erotuomarikerho ry	1985
11	Olavi Tuominen	1986
12	Postipankki	1987
13	Salon kaupungin liikuntalautakunta	1987
14	Salon Vilpas ry	1988
15	Sakari Karvia	1989
16	Taisto Mäkelä	1990
17	Antti Latva	1990
18	Heikki Kari	1993
19	Aulis Olli	1993
20	Juha-Matti Koskinen	1995
21	Jarmo Laakso	1995
22	Salon Palloilijat ry	1996
23	Pekka Kari	2005
24	Keimo Suominen	2011

Salon Mestaruussarja

Salon Erotuomarikerho jatkoi maineikkaan Kuntasarjan perinteitä, kun kerho käynnisti harrastejoukkueille vuonna 2010 Salon Mestaruussarjan.

Mestarit

2009	Pertteli
2010	Pertteli
2011	IBk Meda
2012	Kuusjoki
2013	AC Jari
2014	Kisko
2015	KiKi

Kiskolaiset juhlivat Salon Mestaruussarjan voittoa viime elokuussa tottuneesti. Tosin mestarijoukkueen nimi oli nyt KiKi, kun vuonna 2014 pokaalin kylkeen kirjoitettiin Kisko.

Vihreä Kortti

Vuonna 2006 Salon Erotuomarikerho otti vuonna 2006 uuden palkitsemistavan, Vihreän Kortin. Se on A4 -kokoinen kehystetty taulu.

Numero	Kortin saaja	Luovutusvuosi
1	Salon Palloilijat ry	2006
2	Jarmo Laakso	2007
3	Salon Vilpas	2008
4	Harri Sulonen	2008
5	Pekka Kari	2009
6	Mika Koskinen	2009
7	Salon Wilpas jalkapallo	2013
8	Heikki Lehtinen	2013

Salon Erotuomarikerhon erotuomarit kotimaan pääsarjoissa ja kansainvälisillä kentillä

Suomen Palloliitto on tilastoinut suomalaisten erotuomarien tuomitsemat ottelut kotimaan pääsarjassa ja kansainvälisillä kentillä. Salon Erotuomarikerhon jäsenten (ja Salossa asuessaan valioihin nousseen Taisto Mäkelän) osalta liiton tilastot kertovat seuraavaa:

SM-SARJA/VEIKKAUSLIIGA
(Tilaston kärki ja salolaiset)

274	**Petteri Kari**
238	Jouni Hyytiä
219	**Mikko Vuorela**
200	Martti Hirviniemi
188	Tony Asumaa
169	Kaj Natri
...125	**Taisto Mäkelä**
...100	**Jouni Lehtiranta**
... 45	**Mika Koskinen**
... 6	**Mikko Leino**

Mikko Vuorelan puhuttelu naurattaa syystä tai toisesta konttaavaa Jari Litmasta.

SUOMEN CUPIN LOPPUOTTELU

1976	Taisto Mäkelä	Reipas–HJK 6–2 ja
1995	Jouni Lehtiranta	Jazz–MyPa 0–1
1999	Mikko Vuorela	Jokerit–Jaro 2–1
2002	Petteri Kari	Haka–FC Lahti 4–1

Pikkufinaali

1999	Mika Koskinen	Viikingit–Rakuunat

KANSAINVÄLISET TEHTÄVÄT

A-maaottelut
11 Mikko Vuorela
10 Petteri Kari
1 Taisto Mäkelä

21-vuotiaitten maaottelut
11 Petteri Kari
9 Mikko Vuorela
1 Taisto Mäkelä

19-vuotiaitten maaottelut
15 Petteri Kari
2 Mika Koskinen

17–18 -vuotiaitten maaottelut
7 Petteri Kari
3 Mikko Vuorela
2 Taisto Mäkelä
2 Mika Koskinen
1 Jouni Lehtiranta

15–16 -vuotiaitten maaottelut
5 Mikko Vuorela
4 Petteri Kari
1 Taisto Mäkelä

Naisten maaottelut
1 Taisto Mäkelä

Mestarijoukkueiden Euroopan Cup/ UEFA Champions League
8 Mikko Vuorela
3 Petteri Kari

Cup-voittajien Euroopan Cup
1 Mikko Vuorela

Eurooppa-liiga (ent. UEFA-cup)
13 Mikko Vuorela
13 Petteri Kari

Vaikka Salon Erotuomarikerho ehtii 40 vuoden ikään, sillä on vuosien varrella ollut vain kolme puheenjohtajaa. Nykyinen kunniapuheenjohtaja Jouni Lehtiranta (vas.), nykyinen puheenjohtaja Mika Koskinen ja kunniajäsen Harri Sulonen ovat viihtyneet kerhon peräsimessä aikamoisia jaksoja kukin.

UEFA Intertoto
5 Petteri Kari
4 Mikko Vuorela

FIFA-erotuomarit

Petteri Kari	1999–2011
Taisto Mäkelä	1979–1982
Mikko Vuorela	1995–2007

FIFA avustavat erotuomarit

Jouni Lehtiranta	1992–1993

Arttu Kyynäräinen on nähty futsalin maaotteluissa.
Lotta Vuorion kv-ura on nousussa, sillä takana on avustavan erotuomarin tehtäviä lupaavasti tyttöjen ja naisten kansainvälisissä otteluissa.

HUOM! Kaikki tilastot on tehty kauden 2014 päätyttyä. Niistä puuttuvat Petteri Karin osalta kauden 2015 liigapelit.
Lähteinä Pallokirja ja Valioerotuomarit -lehti 2015.

Taisto Mäkelä tuomitsi 125 SM-sarjaottelua ja teki tuttavuutta myös Atik Ismailin kanssa.

Salon Erotuomarikerho kiittää

kaikkia niitä, jotka ovat olleet myötävaikuttamassa tämän juhlakirjan syntyyn. Oman tärkeän panoksensa ovat jäsenistön lisäksi antaneet mm. Jari Vuorio, Jarmo Laakso ja Salon Seudun Sanomien urheilutoimitus.
Taittaja Ritva Hellmanin tietämys nykyajan kirjapainotekniikasta osoittautui kultaa kalliimmaksi työprosessin monissa käänteissä.

Erityiskiitos tietenkin mainostajille, joiden taloudellisen tuen ansiosta teoksen julkaisu on ylipäätään ollut mahdollista.

Salon Erotuomarikerho

talokeskus

TSEMPPAA PELAAJIA

ja tarjoaa:

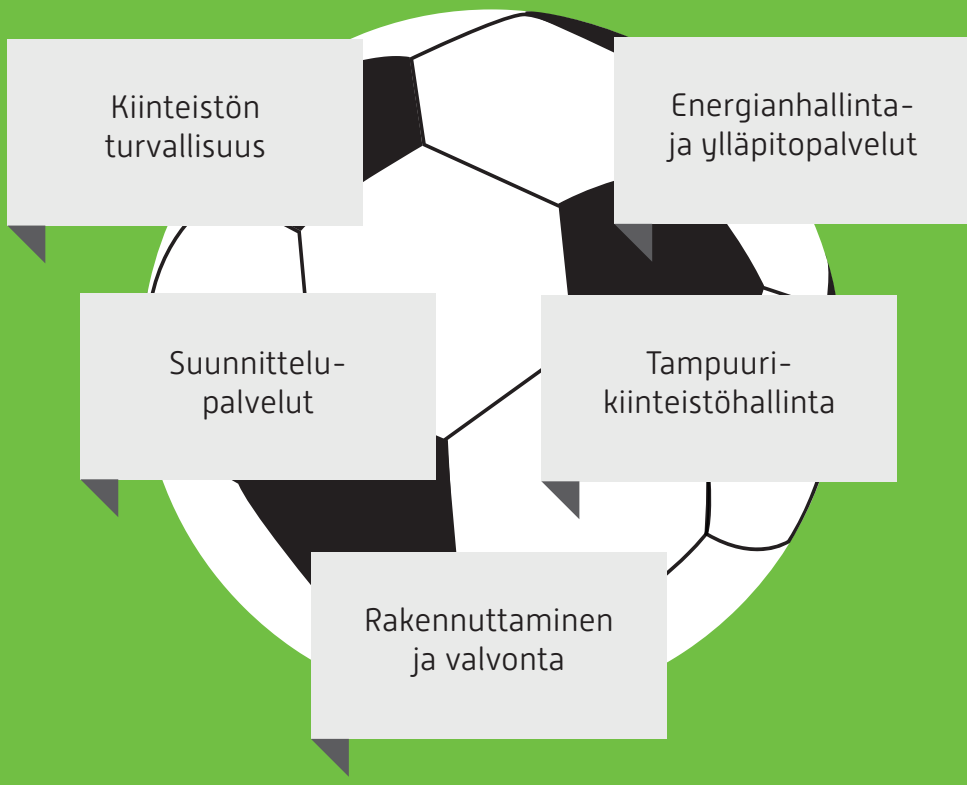

www.talokeskus.fi

Säästöpankki pelissä mukana

www.saastopankki.fi/someronsp

Puhalletaan yhdessä hyvä peli!

Säästöpankki

auttaa aina.

Turuntie 1, Salo, p. 029 041 2360
Haarlantie 4, Perniö, p. 029 041 2380

Finnparttia
sähkötukku

nopea,
varma
edullinen
sähkötarvikkeiden toimittaja

www.finnparttia.fi

EERIKKILÄ
BRINGING OUT THE BEST SINCE 1949

MATKAHUOLTO

Hifitalo

HEOS
BY DENON

Spotify

Langattomat monihuonejärjestelmät

Myynti ja asennus: Hifitalo, Salitunkatu 3, 24100 Salo 0440553595 info@hifitalo.fi

KELLO JA KULTA JOKINEN, Turuntie 10, Salo, p. (02) 731 2325
www.kellojokinen.net • www.timanttiset.fi

TIMANTTISET
Kello ja Kulta Jokinen

Kuljetusliike

Maselog

puh. 050 538 5003

adi
Kalusteet

www.adi.fi

Adi Kalusteet Oy

Halikko tehdas & toimisto
Vanha Turuntie 114
24800 HALIKKO
vaihde (02) 737 5000
fax (02) 737 5050

Helsinki myyntinäyttely
Vanha Talvitie 13 A
00580 HELSINKI
puh. (09) 6124 0183
(09) 6124 0184

Turku myyntinäyttely
Puistokatu 3
20100 TURKU
puh. (02) 251 9482

Tampere myyntinäyttely
Näsilinnankatu 34 B
33200 TAMPERE
puh. 044 737 5015
fax (03) 225 5028

CELERPAK

yksilölliset pakkaustuotteet

Celerpak Oy | Teräskatu 11, 21200 Raisio | Puh. 0400 260 717 | Fax 042 0260 717

Santasaari

IDA Indoor Climate and Energy

A new generation of building performance simulation software

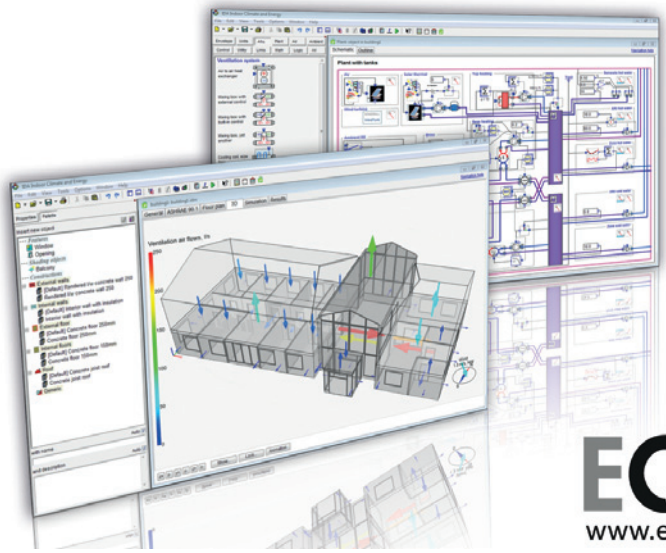

EQUA.

www.equa.fi

KULJETUSLIIKE
Pasi Oranta Ky
Salo

Kunnon asialla
Salon kaupungin liikuntapalvelut

SALON LIIKUNTAPALVELUT
Perniöntie 7, Salo | www.salo.fi/liikunta | liikunta@salo.fi

salo

SALON PALLOILIJAT
THE SWANS
1956
JALKAPALLO
WILPAS
19 08
SALO
FC Halikko
Kiitämme
yhteistyöstä
ja onnittelemme
40-vuotiasta
Salon Erotuomarikerhoa!

Pelissä mukana Salon Seudun Sanomat

Salkkarin kestotilaajana tiedät aina, mitä salonseutulaisessa urheilussa tapahtuu.

Tilaa paperilla tai diginä.
www.tilaajapalvelija.fi

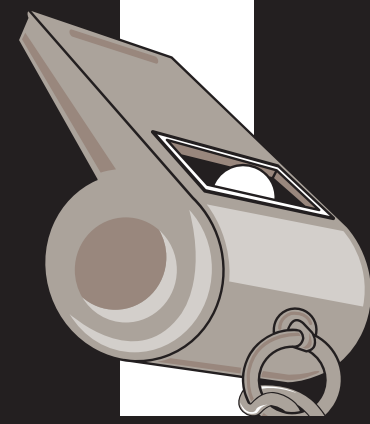

SALON SEUDUN SANOMAT

Paras paikka keskellä kaupunkia

PLAZA

Plazaan on helppo tulla.

3h ilmaista pysäköintiaikaa asiakkaillemme, 750 autopaikkaa, 500 katettua ja suuri osa lämpimässä hallissa.

Lähes 60 erikoisliikettä ja palvelua .

Katso lisää:
www.kauppakeskusplaza.fi
facebook.com/kauppakeskusplaza

Kauppakeskus Plaza, Vilhonkatu 8

Palvelemme:
S-market:
ma-pe 8-21, la 8-18, su 12-18
Erikoisliikkeet:
ma-pe 9-20, la 9-18, su 12-16
Liikekohtaiset palveluajat netissä.

SALON
TUKITUOTE

TOYOTA
PASSELI
auto

MUKAVA
koirahotelli
www.mukavakoirahotelli.com